

Vlaams
Parlement

vergadering **C156**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 11 februari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de bewering van de Vlaamse minister van Sport over de besteding van de middelen uit het noodfonds voor het lokale verenigingsleven - 1695 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de taskforce Cultuur - 1702 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Interministeriële Conferentie voor Cultuur - 1714 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de gevolgen van de regiovorming voor het beleidsdomein Cultuur - 1732 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het leenrecht bij amateurkunstenorganisaties - 1758 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de bestuurscode Cultuur en het opnieuw samenstellen van verschillende raden van bestuur - 1759 (2020-2021)	21
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aandacht voor cultuur in het onderwijs en de samenwerking tussen beide domeinen - 1762 (2020-2021)	26
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de evaluatienota rond de visitaties in het Amateurkunstendecreet - 1775 (2020-2021)	32
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de professionele gidsen en culturele bemiddelaars voor wie een sterk statuut en kader ontbreekt - 1822 (2020-2021)	35

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de bewering van de Vlaamse minister van Sport over de besteding van de middelen uit het noodfonds voor het lokale verenigingsleven – 1695 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Als onderdeel van het noodfonds besliste de Vlaamse Regering om eenmalig 87,3 miljoen euro, toch wel een heel mooi en stevig bedrag, ter beschikking te stellen voor het lokale verenigingsleven. De middelen werden verdeeld over de lokale besturen, opdat ze absoluut zelf op maat konden beslissen, maar het was wel heel specifiek voor de ondersteuning van de jeugd-, cultuur- en sportsector. Het is ook logisch dat dit bedrag aan de lokale besturen werd toegekend: zij kennen hun lokaal verenigingsleven door en door en zijn dus het best geplaatst om hun huidige noden in te willigen en te lenigen.

Minister-president, ik las onlangs in Het Laatste Nieuws een interview met uw collega, de minister van Sport, Ben Weyts. De minister zei het volgende: "We hebben daarom een meersporenbeleid uitgewerkt om de amateurploegen financieel te ondersteunen. De Vlaamse regering heeft in totaal 87 miljoen euro verdeeld bij de lokale besturen. Dat geld mogen ze besteden aan cultuur, jeugd, maar de prioriteit moet bij sport liggen." Ik schrok wel een beetje toen ik dat interview las. Ik dacht dat de minister van Sport verkeerd geciteerd werd. Maar hij heeft dat tijdens de plenaire vergadering van 3 februari 2021 herhaald. Hij zei toen: "We hebben via de lokale besturen in 87 miljoen euro voorzien voor lokale sportclubs. Dat is eerder kleinschalig. Het gaat hier ook om cultuur en jeugd, maar de prioriteit ligt bij sport." Nogmaals heeft de minister van Sport dus gezegd dat de prioriteit bij sport lag. Ik dacht dat we in deze commissie en ook in de plenaire vergadering altijd hadden gesteld dat de middelen niet geormerkt zijn, dat de besteding niet moest worden verantwoord. Natuurlijk hadden we afgesproken dat er een monitoring zou zijn. Maar het uitgangspunt was de lokale autonomie, het vertrouwen in de lokale besturen en geen orders van bovenuit dat het rond een bepaalde prioriteit moest gaan.

Minister-president, vanwaar komt de bewering van de minister van Sport dat de prioriteit voor de besteding van deze middelen bij Sport moet liggen? Ik vraag mij af of dit zo werd gecommuniceerd naar de lokale besturen.

Er is over de uitspraak van minister Weyts natuurlijk wat onrust ontstaan bij de cultuursector. Die viel een beetje van zijn stoel toen hij hoorde dat bij de besteding van die middelen de prioriteit naar sport zou moeten gaan. Kunt u dat hier rechtzetten?

Ook de lokale besturen vragen zich af of ze een communicatie gemist hebben. Zal dit ook voor hen worden rechtgezet?

We hadden het hier al een paar keer over de monitoring. Hebt u al meer zicht op de monitoring die zou gebeuren bij de lokale besturen? Wanneer wordt die ingepland? Zal dat gebeuren in het kader van de beleids- en beheerscyclus (BBC)? Zal dit gebeuren in het kader van de lokale vrijetijdsmonitor, het nieuwe instrument dat tijdens de vorige legislatuur werd opgemaakt?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D’Hose, de bewering van minister Weyts kwam voort uit de voorafgaande onderhandelingen over het noodfonds. De verschillende betrokken sectoren maakten een eigen impactstudie op. Bij de bespreking van deze documenten werd erkend dat de nood bij sport het hoogste was. Het is inderdaad de correcte analyse dat deze middelen niet geormerkt zijn omdat ze worden verdeeld via het Gemeentefonds. Op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media wordt de verwachting geuit dat wat Cultuur betreft zo ook nog eens ruim 20 miljoen euro bij de lokale cultuurverenigingen terechtkomt. Het gaat dan – en ik citeer nu de website – om “lokale niet-gesubsidieerde, niet-commerciële organisaties uit de erfgoedsector, het sociaal-cultureel werk, de amateurkunsten, of de kunsten. De cultuursector mag dus in totaal op 85 miljoen euro rekenen uit het noodfonds.” Ook de lokale jeugdwerkingen zullen kunnen genieten van deze extra middelen voor de lokale besturen.

Er werd dus beslist om de middelen niet specifiek te oormerken en de gemeenten niet met een specifieke rapporteringsplicht op te zadelen.

De info die op 22 juni is gecommuniceerd op de website www.lokaal-bestuur.vlaanderen.be, is nog steeds geldig: “De corona-crisis treft de sectoren cultuur, jeugd en sport zwaar. Om de lokale besturen te helpen om die sectoren bij te staan, besliste de Vlaamse Regering om hen in 2020 eenmalig 87,3 miljoen euro ter beschikking te stellen. Het grootste deel van die middelen (83,9 miljoen euro) wordt verdeeld over de lokale besturen op basis van de verdeling van de sectorale middelen voor die drie sectoren (cultuur, jeugd en sport) bij de inkanteling ervan in het gemeentefonds in 2018.

De rest gaat naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie en naar specifieke subsidies voor enkele randgemeenten rond Brussel.

Het Vlaams Parlement heeft op 17 juni de decretale basis voor deze bijkomende financiering goedgekeurd.

Deze middelen zijn niet geormerkt. De besteding ervan moet dan ook niet worden verantwoord en de besturen hoeven er niet specifiek over te rapporteren.

De Vlaamse Regering zal de besteding van de middelen wel monitoren, op basis van de reguliere digitale rapportering over de BBC-jaarrekeningen over 2020 en 2021 (de uitgaven kunnen dus in beide jaren gebeuren). Het uitgangspunt blijft echter de lokale autonomie en het vertrouwen in de lokale besturen.”

Er is geen oormerking, geen prioriteit voor Sport noch voor iets anders. Bij de totstandkoming van het bedrag was het aandeel voor Sport wel het grootste, om tot het bedrag van 87 miljoen euro te komen. De lokale besturen doen daarmee – ik neem niets terug van wat ik vroeger gezegd heb – wat ze willen. Ze zijn daar volledig autonoom in om dat te verdelen over die drie sectoren.

Mevrouw D’Hose, ik heb van de lokale besturen geen signalen opgevangen en evenmin mijn collega, minister Somers, bevoegd voor het binnenlands bestuur. We hoeven dus niets recht te zetten, de richtlijnen die de lokale besturen hebben, zijn duidelijk. Er zijn geen geormerkte middelen, geen prioriteiten, en er is volledige autonomie. We hebben in deze commissie nu toch al genoeg herhaald dat deze middelen niet geormerkt zijn, nu niet, gisteren niet en volgende week ook niet.

Ik heb hier in de commissievergadering van 21 januari op de vraag van de heer Van de Wauwer duidelijk gesteld dat ik mijn administratie de opdracht zal geven om op te vragen bij de gemeenten hoe zij de verdeling gedaan hebben tussen de drie clusters, in hoofdlijnen, niet in detail. Mijn kabinet heeft daarop onmiddellijk contact genomen met het kabinet van collega Somers om te bekijken hoe dit best kan verlopen. Ik wil mijn collega daar niet in voorbijlopen. Het kabinet van minister

Somers liet ons weten dat er toch een soort van monitoring van de besteding van de middelen gedaan wordt op basis van de reguliere digitale rapportering over de BBC-jaarrekeningen (beleids- en beheerscyclus) over 2020 en 2021. De uitgaven kunnen dus in beide jaren gebeuren.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur kan heel wat info uit de rapportage halen. De definitieve info is er pas op basis van de jaarrekeningen van 2020, die tegen de zomer beschikbaar zullen zijn. Maar misschien kan er wel al iets verteld worden op basis van de kwartaalrapporteringen. Die komen binnen en mogelijk is eind deze maand al meer info te geven. Mijn administratie zal dit samen met Agentschap Binnenlands Bestuur van nabij opvolgen. Ik heb met mijn collega, minister Somers, afgesproken dat we eerst deze piste zullen bekijken, alvorens we andere stappen richting gemeenten nemen.

Ook collega Somers benadrukt trouwens dat het uitgangspunt van de lokale autonomie en het vertrouwen in de lokale besturen van kracht blijft. Daar zijn we het in de Vlaamse Regering eigenlijk unaniem over eens.

Ik herhaal: er is geen oormerking van de middelen, volledige autonomie voor de lokale besturen. Ik heb het al honderd keer gezegd.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, we weten nu waar de foute uitspraak van minister Weyts vandaan kwam: er was een nood en hij heeft er een prioriteit van gemaakt. Dat is op zich niet zo verstandig. Wij zijn er duidelijk over. In deze commissie is het al tot uit den treure herhaald, maar als een lid van de Vlaamse Regering in een interview aan Het Laatste Nieuws en in de plenaire vergadering iets anders zegt, kunt u wel begrijpen dat er wat onrust ontstaat. Ik ben heel blij dat u daar nu duidelijk in bent, en dat de uitspraken van minister Weyts in een verkeerde context zitten.

Ik kijk er absoluut naar uit wanneer we de resultaten van de BBC kunnen verwachten. Ik vind het wat bijzonder dat u de lokale vrijetijdsmonitor niet vermeldt in uw antwoord. Dat lijkt me toch bij uitstek het instrument waar we heel veel data uit kunnen halen. Volgens wat ik mij herinner – nu moet ik even graven in mijn geheugen – dacht ik dat voor de lokale vrijetijdsmonitoring twee keer data ingezameld zouden worden, in het midden van een lokale legislatuur en op het einde. We zijn nu bijna aan het midden van een lokale legislatuur – de eerste drie jaar sinds 2018 zijn bijna voorbij –, dus het lijkt mij dan ook mogelijk dat we via de lokale vrijetijdsmonitor data krijgen. Ik vroeg mij af of u dat ook met uw administratie zult bekijken.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik begrijp ergens de verwarring van mevrouw D'Hose, maar nu ben ik verward door het antwoord. Ik zie toch enigszins een tegenspraak tussen wat de minister van Sport al verschillende keren verklaard heeft en wat de minister-president nu verklaart. Het gaat hier specifiek over die 87 miljoen euro voor de ondersteuning voor Jeugd, Cultuur, Sport. Ik denk dat we al vier of vijf commissievergaderingen Sport gehad hebben – ik zit ook in de commissie Sport – waarin dit effectief ter sprake gekomen is. Er is telkens uitdrukkelijk gezegd dat die 87 miljoen euro bij voorkeur prioritair in Sport uitgegeven zal worden. Dat is in volledige tegenspraak met wat hier gezegd is. Let wel op: met volledig respect voor de lokale autonomie, werd er gezegd. Er is ook gezegd dat het niet geoormerkt werd en zeker ook niet van bovenaf gestuurd, maar dat het prioritair naar Sport zou gaan en dat het ook gemonitord zou worden. Daartoe gingen er initiatieven genomen worden tussen de minister van Sport en de minister van Binnenlands Bestuur om die initiatieven te monitoren en om te kijken of dat

inderdaad met prioriteit in sportieve zaken werd geïnvesteerd. Dus de vraag van collega D'Hose is perfect logisch, maar het antwoord van de minister-president is, denk ik, in tegenspraak met wat de minister van Sport al ettelijke keren, niet enkel in de krant, niet enkel in de plenaire vergadering, maar ook in de commissie Sport gezegd heeft.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega D'Hose, bedankt voor deze vraag. Ik was zelf ook wat verbaasd toen ik die uitspraak van minister Weyts hoorde. Laat mij beginnen met hier nog eens heel duidelijk te stellen dat ik dit een heel goede en belangrijke maatregel vond, ter ondersteuning van onze lokale besturen, maar vooral ook ter ondersteuning van ons lokaal verenigingsleven. Ik heb deze maatregel van die 87 miljoen euro aan noodfonds altijd wel kritisch bekeken. Het uitgangspunt was voor mij ook altijd het vertrouwen in de lokale besturen en in de lokale autonomie. Maar ik heb ook altijd de vraag gesteld om daar geen oormerking of rapporteringsplicht, maar toch iets van richtlijn te voorzien voor de lokale besturen, zodat die middelen juist aangewend zouden worden. We hebben het hier twee weken geleden ook nog over gehad en toen heb ik dezelfde kritiek geuit. Ik vond dat er toen een beetje lacherig over gedaan werd, alsof ik geen vertrouwen had in de lokale besturen of lokale autonomie. Maar dat is absoluut niet mijn bedoeling. Ik heb toen ook als voorbeeld gegeven dat ik in twee gemeenten heb moeten interveniëren omdat daar het lokaal bestuur van oordeel was dat seniorenverenigingen geen aanspraak konden maken op deze middelen, hoewel zij wel deel uitmaken van het sociaal-cultureel werk. Dat toonde aan dat er toch wat onduidelijkheid bestond bij de lokale besturen.

Maar goed, minister-president, ik ben heel blij met uw antwoord rond die monitoring. U had dat aangekondigd. Ik ben blij nu te vernemen welke stappen u daartoe reeds gezet hebt en ik kijk uit naar die eerste rapportering en eventueel naar de kwartaalcijfers. Ik begrijp natuurlijk wel de ongerustheid die collega D'Hose hier aanhaalt.

Minister, ik begrijp ook dat uw uitleg niets nieuws is. Maar dan is het toch jammer dat minister Weyts deze communicatie heeft gevoerd, niet alleen in de krant, maar ook hier in het parlement, vanuit een bepaalde communicatiedrang, vermoed ik dan.

Ik heb nog een vraag, minister. Collega D'Hose suggereert hier om ook te kijken naar de lokale vrijetijdsmonitoren, om zo al een beeld te krijgen op de besteding van de middelen. Die vrijetijdsmonitor zou ook geëvalueerd worden, en ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om te vragen of u iets kunt zeggen over hoe het momenteel staat met die evaluatie.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wil starten met te zeggen dat wij dat noodfonds natuurlijk hebben verwelkomd. Dat is een positieve maatregel, dicht bij de burgers. Maar ik wil er ook even op wijzen dat van begin af aan al wat schimmig is gecommuniceerd. Ik heb eens opnieuw gekeken naar de persconferentie van de Vlaamse Regering over het noodfonds, op 2 juni 2020. Op 4 minuten 15 seconden zegt u, minister-president Jambon, dat de gemeenten inderdaad vrij zijn om dat geld vrij te besteden, maar dat u toch schat dat er 20 miljoen euro naar Cultuur zou gaan. Ongeveer 15 minuten later zegt minister Weyts in diezelfde persconferentie dat de volgorde van de besteding door de gemeenten als volgt is: eerst Sport, dan Cultuur, dan Jeugd. Misschien was dat wel als grapje bedoeld, maar ik vrees dat we op den duur in een soort van stammenoerlog aan het terechtkomen zijn.

Vanuit Groen zijn wij altijd duidelijk geweest. Wij zijn ongelooflijk enthousiast over de autonomie van de lokale besturen, maar toch het liefst in een constructieve

interactie met Vlaanderen. Dat is de lijn die we altijd trekken in alle discussies die we daarover hebben. Wij betreuren in dezen dus dat men niet van begin af aan misschien geen bedragen maar toch wat vorken heeft meegegeven. Maar dat is allemaal terzijde. Ik heb gezegd dat we niet meegaan in een stammenoorlog.

Ik heb wel een concrete vraag over de cijfers die uiteindelijk wel zullen opduiken, via allerlei systemen en monitoring. Laat ons die cijfers dan ook eens heel grondig bekijken, want het is eigenlijk de eerste keer dat we data zouden kunnen verzamelen over de autonomie van die gemeentebesturen met betrekking tot de sectoren Sport, Jeugd, Cultuur. Hoe kijkt men naar die sector als men zelf dat geld mag uitgeven? We zullen heel goed uit die cijfers kunnen halen hoe er effectief met die autonomie wordt omgegaan. Ik vraag dus niet alleen naar monitoring. Misschien is het goed om daar in overleg met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), in overleg met andere actoren, in overleg met de minister van Binnenlandse Zaken, eens een studie van te maken. Zo hebben we eigenlijk een eerste databank over hoe die autonomie van lokale besturen met betrekking tot Sport, Jeugd en Cultuur is geëvolueerd.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Het is inderdaad goed dat de reconstructie nog eens wordt gemaakt van wie wat op welk moment heeft gezegd over dat noodfonds voor de lokale besturen. Ook vanuit sp.a zijn wij altijd zeer blij geweest dat dat lokale noodfonds van ongeveer 87,5 miljoen euro er gekomen is voor alle lokale verenigingen. Want het zijn natuurlijk niet alleen de professionelen die getroffen worden, nu al bijna een jaar, door de coronacrisis. Er is eigenlijk voor gekozen om niet te oormerken, om geen prioritering te doen, hoewel uw collega minister Weyts iets anders zegt.

Zoals ook collega Van de Wauwer aangeeft, hebben we wel altijd gevraagd om toch een paar handvatten te geven aan de lokale besturen. Geef een paar richtlijnen aan de lokale besturen voor de besteding. Want zeker als er dan nog eens verschillende communicatie vanuit verschillende hoeken gebeurt, hoeft het niet te verwonderen dat de lokale besturen ook zelf niet goed weten wat ze moeten aanvangen.

Ik heb ook die ervaring gehad van de lokale besturen in mijn streek. Ik hoorde dat men plannen had om bestedingen te doen waarvan ik dacht dat dat zeker niet de bedoeling kon zijn. Ik ben blij om te horen dat die monitoring er zal komen, minister-president. Die zal ook wel echt nodig zijn om te evalueren of dat noodfonds uitgekeerd wordt om de reële noden te dekken.

Dus ik ben blij te horen dat die monitoring er gaat komen, minister-president. Die zal ook wel echt nodig zijn om te evalueren of het noodfonds uitgekeerd is om de reële noden te dekken. Die monitoring is dus een zeer goede zaak.

Maar ik wil me ook nog aansluiten bij de vraag naar de vrijetijdsmonitor. Hoe plant u verder te gaan met de evaluatie daarvan? En kunnen we kijken hoe we kunnen optimaliseren om ook de lokale besturen zeer goed data te laten verzamelen om het beleid ... *(onverstaanbaar)* ...?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Voorzitter, ik zou hier als schepen van Cultuur in een lokaal bestuur graag eventjes willen tussenkomen om de bezorgdheden toch een beetje te nuanceren. Ik denk niet dat wij als lokaal bestuur vragende partij zijn voor meer richtlijnen. De richtlijnen waren heel duidelijk. Het noodfonds moest besteed worden, alle verenigingen moesten daar aanspraak op kunnen maken, en we hadden een bedrag dat we konden besteden. Onze gemeente – en ik denk ook veel andere

gemeentes – heeft een reglement opgesteld, waarop alle verenigingen in onze gemeente zich kunnen inschrijven en waar zelfs ook initiatiefnemers die nog bijkomend in dit coronajaar iets zouden willen inrichten en die met bepaalde coronamaatregelen rekening dienen te houden – hopelijk kan dat rond de zomer, of na de zomer –, zich daarvoor kunnen inschrijven. Er is een heel duidelijk reglement. Veel gemeentes hebben dat gedaan. Voor ons als lokaal bestuur is alles heel erg duidelijk. Ik maak van deze gelegenheid nog eens gebruik om de minister-president en heel zijn regering te danken voor het heel mooie bedrag dat vele gemeentes gekregen hebben.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel collega's, voor uw bevindingen.

Misschien moet ik eerst iets over de lokale vrijetijdsmonitor zeggen. De eerste bevragsingsronde voor de lokale besturen vond plaats in 2018. Die ging over gegevens van het werkjaar 2017. De tweede bevragsingsronde komt in 2022, over het werkjaar 2021. Een derde bevragsingsronde is voorzien in 2024, over het werkjaar 2023. Het coronavirus heeft ook op de vrijetijdssectoren een ingrijpende impact, en hoewel een tweede bevragsingsronde eigenlijk voorzien was voor 2021, over het werkjaar 2020, is besloten om de nieuwe bevragsingsronde uit te stellen tot het jaar 2022. Daarom, mevrouw D'Hose, zal de analyse van de BBC sneller tot resultaten leiden dan de vrijetijdsmonitor. Dat sluit niet uit dat, van het moment dat de vrijetijdsmonitor er is, men die dan ook weer kan analyseren. Maar men kan gewoon sneller over gegevens beschikken vanuit de BBC.

Wat de zogenaamde spraakverwarring met minister Weyts betreft: ik daag u uit om één communicatie te vinden die uitgaat van de Vlaamse Regering – op websites of via richtlijnen die naar de lokale besturen gegaan zijn – waarin staat dat er een prioritering van het ene tegenover het andere zou zijn. De communicatie die vanuit Binnenlands Bestuur naar de lokale besturen gegaan is, is heel duidelijk: geen oormerken. Men krijgt een bedrag per gemeente a rato van het aantal inwoners en men besteedt dat over de drie sectoren. En men moet dan natuurlijk werken met een reglement of zo, maar daarin zijn de gemeenten autonoom. Wat belangrijk is, dat zijn de richtlijnen die officieel vanuit de regering naar de lokale besturen gegaan zijn, niet wat mensen daarna in de pers verklaren. Ik denk dat de richtlijnen aan duidelijkheid niets te wensen overlieten. We oormerken niet, er is volledige autonomie van de lokale besturen om de middelen te verdelen over die drie sectoren. En u hebt gelijk, mijnheer Van de Wauwer, senioren kan men bezwaarlijk onder de categorie 'sport' onderbrengen, en ook niet onder de categorie 'jeugd'. Dus daar komt inderdaad de vraag op of daar ook cultuurfondsen voor voorzien kunnen worden. Maar ik denk dat er echt geen onduidelijkheid was wat betreft de officiële richtlijnen vanuit de Vlaamse Regering naar de lokale besturen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik ben blij dat we in deze commissie toch hebben kunnen rechtzetten wat de richtlijnen zijn. Dat is de officiële communicatie van de Vlaamse overheid, en dat zijn dus niet de interviews van minister Weyts.

Wat betreft de lokale vrijetijdsmonitor liet mijn geheugen mij gelukkig niet in de steek. Ik dacht inderdaad dat we dit jaar een bevraging zouden hebben. Dat is nu blijkbaar door corona wat uitgesteld. Dat is spijtig. De BBC zal ons ook wel wat informatie geven. Maar de lokale vrijetijdsmonitor gaat natuurlijk veel dieper dan de BBC. We moeten toch eens bekijken of we deze bevraging dit jaar kunnen doen. Het is zoals alle collega's het ook zeggen: we hebben nood aan data. Het is superbelangrijk dat we daar verder op blijven inzetten, coronacrisis of niet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de taskforce Cultuur – 1702 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Collega's, in november 2020 werd een taskforce opgericht met als doel een duidelijk beeld te krijgen van hoe de cultuurorganisaties onder andere vanuit het economisch beleid verder ondersteund kunnen worden. Daar zijn ondertussen twee werkgroepen actief. Enerzijds is er een werkgroep met een focus op de korte termijn, wellicht nog zolang de crisis nog volop woedt. Anderzijds is er een werkgroep die de middellangetermijnvisie voor de culturele en creatieve sector voor ogen houdt. Zodra de samenleving heropgestart is, en ook de culturele en creatieve sector, komen we in een andere wereld. Wat is dan nodig?

In de werkgroep voor de korte termijn worden onder andere de huidige fiscale en economische steunmaatregelen geëvalueerd en wordt er ook nagegaan of het nodig is om het huidige instrumentarium aan te passen, te verbreden, te optimaliseren of, als het nodig is, of er nood is aan nieuwe initiatieven die dan alsnog kunnen worden gelanceerd. De taskforce op de korte termijn zou uiterlijk in februari 2021 voorstellen voorleggen aan beide ministers, om de culturele sector in 2021 door de coronacrisis heen te loodsen. In de werkgroep is de brede sector, zowel de gesubsidieerde als de niet-gesubsidieerde sector, vertegenwoordigd naast ook leden van het Departement Cultuur, Jeugd en Media, het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en de kabinetten van u, minister-president, en van minister Crevits.

Ik heb het nu dus vooral over die werkgroep op de korte termijn. Is het rapport over de evaluatie van de bestaande economische en fiscale steunmaatregelen al opgeleverd?

Welke concrete voorstellen heeft die taskforce om het huidige instrumentarium te optimaliseren of te verbreden? Is er nog nood aan nieuwe initiatieven? Welke voorstellen zijn er daarover gekomen? Uiteraard is het ook altijd de vraag over welke grootteorde van budgetten we hier spreken.

Hoe zult u, als minister-president, in eerste instantie in samenspraak met minister Crevits maar uiteraard met alle collega's in de Vlaamse Regering, gevolg geven aan de voorstellen en aanbevelingen vanuit de taskforce? Werd in de Vlaamse Regering al besproken wat daar de mogelijkheden zijn?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Coudyser, de voorlopige concrete bevindingen die uit de oefening van de taskforce Cultuur zijn gemaakt volgen het UNESCO-framework 'Culture in Crisis, Policy Guide'. Ten eerste moet ingezet worden op de directe ondersteuning en de voortzetting van de job. Ten tweede moet er een tegemoetkoming zijn aan de liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen in de sector. Ten derde moet de sector 'future proof' worden, door onder meer de competitiviteit te versterken.

Naast het UNESCO-framework is ook besloten om in te zetten op het communicatievraagstuk. Met name zal er gewerkt worden aan onder andere een betere informatiedoorstroming, geoptimaliseerde verantwoordelijkheid van de sectorspelers en het adequaat bereiken van doelgroepen. Deze oefening werd gemaakt in het bijzijn van VLAIO, waar ook zij resultaten van een noodzakelijke

impactmeting op 23 februari opleveren over het al dan niet opnemen van bepaalde NACE-codes (Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschap) van toepassing op het instrumentarium. Niet alle NACE-codes waar cultuur onder valt, zijn in het VLAIO-instrumentarium opgenomen. De oefening wordt nog gemaakt welke NACE-codes eraan kunnen worden toegevoegd.

We hebben concrete voorstellen ontvangen die betrekking hebben op zowel het Vlaamse als het federale niveau. Alle aangeleverde federale maatregelen zal ik dan ook meenemen naar de daarvoor bevoegde overlegfora.

Op het Vlaamse niveau zijn een twintigtal verbredende voorstellen gedaan, waaronder ook enkele nieuwe voorstellen. Er zijn ook enkele voorstellen die duidelijk maken dat de bestaande initiatieven nog niet door iedereen gekend zijn. Dat is me toch wel opgevallen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan bepaalde ondersteuningsmogelijkheden binnen het VLAIO-instrumentarium – dat zijn reguliere ondersteuningsmaatregelen – die ook mogelijkheden bieden aan culturele actoren, bijvoorbeeld de startlening ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) of de Winwinlening. Het is dan ook zaak om hier communicatief meer aandacht aan te besteden.

Gisteren heeft de Vlaamse Regering maatregelen aangekondigd die ook door de sector werden voorgesteld, zoals het introduceren van een derde ronde Voorschoten Waarborgregeling. Andere, zoals het openstellen van de werkbaarheidscheques voor Paritair Comité 304 – dat zijn de podiumkunsten –, zijn reeds in uitvoering.

De grootteorde van het budget om alle maatregelen te verwezenlijken, staat momenteel nog niet vast omdat de impactmeting van VLAIO nog niet is opgeleverd.

Er zal in februari verder worden voortgewerkt aan de verschillende voorstellen van de taskforce. Zodra we een concreet zicht hebben op de resultaten van de impactmeting van VLAIO, ga ik daarmee naar de regering. Ik heb geen onredelijke of onhaalbare voorstellen gezien. Ik zal de zaken verdedigen bij de Vlaamse Regering. We wachten de impactmeting af.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik begrijp dat we de impactmeting van VLAIO moeten afwachten. Ondertussen heeft de taskforce zowel Vlaamse als federale voorstellen gedaan. De federale neemt u mee naar de overlegfora. De Vlaamse voorstellen – een twintigtal, dacht ik – gaan zowel over het verbreden van het bestaand instrumentarium als over een aantal nieuwe instrumenten. Ik ben blij dat u niets onredelijks of onhaalbaars gezien hebt. Dat wordt bij de impactmeting bekeken, ook budgetair, en dan stapt u naar de Vlaamse Regering.

Wat me wel verwondert, is het signaal dat vaak reeds lang bestaande generieke maatregelen voor de sector nog niet gekend zijn, alhoewel daar zeker in de laatste maanden inspanningen voor gedaan zijn. Hoe kunnen we daar nog bijkomend op inzetten? Legt dat niet bloot wat we al een tijdje wisten: dat het ondernemerschap – in de zin van zakelijke, economische maatregelen – in heel wat cultuurorganisaties kan worden bijgeschaafd? We doen al heel veel inspanningen, maar kunnen we daar nog extra inspanningen doen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Een van de kortetermijnacties van de taskforce gaat over de communicatie rond het bestaand instrumentarium. Zodra we dat met VLAIO hebben gedaan, zal een van de acties zijn om nog eens heel duidelijk aan de sector te communiceren welke middelen en hefboomen er nog voorhanden zijn. Ze zitten niet noodzakelijk bij het departement Cultuur, maar eventueel bij

VLAIO. Dat is ook een van de kortetermijnacties die voorgesteld worden en die logischerwijze ook uitgevoerd zullen worden.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Gewoon een allerlaatste aanvulling, ik was dit misschien vergeten in de eerste tussenkomst. Fijn dat er eigenlijk ook al van die voorstellen in uitvoering zijn. Ik denk dat wat gisteren aangekondigd is met betrekking tot de evenementensector, daar een heel mooi voorbeeld van is. We kijken dus uit naar de andere voorstellen die op korte termijn uitgerold kunnen worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Interministeriële Conferentie voor Cultuur – 1714 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Er zijn heel wat federale bevoegdheden met een belangrijke weerslag op de Vlaamse cultuursector, dat moet ik hier niet meer zeggen. De Interministeriële Conferentie voor Cultuur (IMCC) is daarom in dit complexe land een goed overlegplatform om met alle ministers die een Cultuurbevoegdheid hebben, gezamenlijk een aantal dossiers te bespreken. Het spreekt ook voor zich dat de coronacrisis het voorbije jaar de agenda van de IMCC sterk gedomineerd zal hebben. Dat zal dit jaar vermoedelijk niet anders zijn.

Daarnaast gaf u ook al aan dat voor Vlaanderen volgende dossiers prioritair zijn: het kunstenaarsstatuut en de socio-economische positie van de kunstenaars, fiscaal aftrekbare giften in het kader van het geefbeleid en de taxshelter. Rond de socio-economische positie van de kunstenaars en cultuurwerkers werd op uw initiatief al een werkgroep opgestart. Ook de knelpunten inzake de uitgiften van fiscale attesten zouden op de eerstvolgende IMCC aangekaart worden. Sommige culturele organisaties kunnen immers geen fiscale attesten afleveren omdat de erkenningsvoorwaarden om te kunnen genieten van fiscale giften vooropstellen dat de aanvragende organisatie structurele werkingssubsidies moet ontvangen. Bij mijn weten kwam de laatste IMCC begin februari bijeen.

Minister-president, wat was de agenda van de IMCC en welke topics zijn namens Vlaanderen op die agenda gezet? Wat hebben de andere entiteiten naar voren gebracht om ook aan de agenda toe te voegen?

In verband met de coronacrisis – ik neem aan dat dat ook opnieuw op de agenda stond –: welke zaken zijn daarrond op de laatste IMCC specifiek besproken? Ik denk dan meer bepaald aan de veranderde exitstrategie, de verdere aanpak van de crisisbeheersing.

Werd het dossier van de fiscale attesten ook besproken? Welke verdere stappen zouden gezet kunnen worden met betrekking tot de versoepeling van de erkenningsvoorwaarden voor fiscale attesten?

Wat betreft de opgestarte werkgroep rond de sociaal-economische positie van de kunstenaar: kunt u mij toelichten hoe die werkgroep is samengesteld? Welke opdracht kreeg ze precies mee? Hoe periodiek komt ze samen? Is er daar al een plan van aanpak met een ruwe timing vooropgesteld?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Naast de vaste leden van de IMCC waren volgende federale ministers aanwezig: Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van Werk en Economie, en David Clarinval, minister van Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing. Vice-eersteminister Frank Vandenbroucke, van Sociale Zaken en Volksgezondheid, kon zelf niet aanwezig zijn, maar heeft zich door een medewerker laten vertegenwoordigen. De vaste leden van de IMCC zijn de ministers van Cultuur van de verschillende gemeenschappen en de federale ministers die ook federale culturele instellingen onder zich hebben – dat is voornamelijk mevrouw Wilmès die daarvoor verantwoordelijk is.

Het overleg verliep constructief, zoals dat hoort. Iedereen aan tafel wil perspectief bieden aan de cultuursector, die het in het afgelopen jaar hard te verduren heeft gehad. Zoals u weet is er sinds mei geregeld overleg tussen de drie gemeenschappen om de verschillende protocollen op elkaar af te stemmen en te harmoniseren. Dit overleg wordt nu verder geformaliseerd en deze en de komende weken zullen de drie gemeenschappen, samen met de virologen en de cultuursector, in een werkgroep verder de voorstellen rond de exitstrategie uitwerken. Het zal het Overlegcomité toelaten de beslissingen te nemen die goed overlegd en afgestemd zijn tussen de gemeenschappen. Ik kan u zeggen dat het normaal gezien formeel op het Overlegcomité van 26 februari staat om al die exitprotocollen en -strategieën te valideren. Let wel, het gaat om een validatie van de exitstrategie. Dat wil niet zeggen dat daar de exit start. Dat wil ik duidelijk stellen.

Wanneer die exit start, hangt nu natuurlijk af van twee componenten: hoe de epidemie verder onder controle is en, natuurlijk, de vaccinatie. Ik kan u zeggen dat er deze namiddag al een contact is tussen de drie ministers van Cultuur en de GEMS-expertengroep. Maar iets in mij zegt dat dat ook volgende week nog voortgezet moet worden. Maar dat is allemaal in aanloop naar het volgende Overlegcomité, van 26 februari.

U had ook een vraag over het topic geefbeleid. Ik heb inderdaad het voorstel voor meer afstemming tussen het federale niveau en de gemeenschappen over de erkenningsvoorwaarden voor fiscale attesten aangekaart op de IMCC. De Franse en de Duitstalige Gemeenschap reageerden hier positief op. Ze sluiten zich graag aan bij de brief die ik zal richten aan de federaal bevoegde minister, Van Peteghem. Ik hoop dat we hierover samen een constructief debat kunnen voeren.

Ik geloof dat het een sterk signaal zou zijn in de relanceaanpak voor de cultuursector om geefcultuur te stimuleren. Wat is concreet onze vraag? Dat onze erkenningscriteria ook de erkenningscriteria zijn om voor fiscale attesten in aanmerking te komen. Zo zijn dat geen twee parallelle of verschillende circuits. De drie gemeenschappen zijn het daarover eens, en die brief vertrekt eerstdaags naar minister Van Peteghem. Ik ga ervan uit dat we daar dan constructief mee aan tafel kunnen gaan.

Werden er nog andere topics ter sprake gebracht namens Vlaanderen? Ik heb ook de problematiek van het leenrecht bij amateurkunstenorganisaties aangehaald, maar daar komen we straks nog op terug, bij de vraag van de heer Meremans. Daarnaast heb ik gepolst naar een stand van zaken wat betreft de ratificatie van twee internationale verdragen: het Verdrag inzake cinematografische coproductie en de Faroconventie. Onze Vlaamse filmsector zit alleszins te wachten op een zo spoedig mogelijke ratificatie van het coproductieverdrag. Daar heb ik vernomen dat alle gemeenschappen daar hun job hebben gedaan, net als de Brusselse Gemeenschapscommissies. Het federale niveau moet dat nu aan Europa overmaken, dus dat zit echt in de laatste fase.

Wat de culturele hoofdstad betreft, heb ik ten slotte ook nog gevraagd om dat op een van de volgende IMCC's te agenderen. Ik heb dat in de varia aangebracht. Dat is dan een gedachtewisseling onder elkaar, en het ligt bij de voorzitter om dat te agenderen. Maar het is toegezegd: men zal dat agenderen bij de volgende IMCC of de IMCC daarna.

U vroeg welke punten er door de andere entiteiten naar voren werden gebracht. Enkel Brussels minister-president Vervoort heeft nog een stand van zaken meegegeven over de werkgroep Office culture/Cultuurbureau. Dit was meer een formeel punt, om te laten weten dat de werkgroep een onderzoek zal uitschrijven dat zal peilen naar de begeleidingsbehoeften van kunstenaars, cultuurwerkers en organisaties en hoe zo'n cultuurbureau daaraan tegemoet moet komen.

U vroeg naar de werkgroep in de schoot van de IMCC over de sociaal-economische positie van de kunstenaar. Er is een politiek-strategische werkgroep opgericht die het thema van de sociaal-economische positie van de kunstenaar en cultuurwerker van naderbij zal bekijken en informatie zal uitwisselen. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende kabinetten, zowel van de gemeenschappen als van de federale overheid. De voorzitter van de werkgroep is minister Linard, die ook voorzitter is van de IMCC, en de groep kent drie vicevoorzitters: twee federale kabinetten – minister Vandenbroucke en minister Dermagne – en ikzelf. Als de IMCC een Franstalige voorzitter heeft, wordt de Vlaamse Gemeenschap ondervoorzitter. Als het voorzitterschap wisselt, wisselt ook de ondervoorzitter.

Zoals u weet is de federale overheid nu ook erg aan de slag met de hervorming van het kunstenaarsstatuut. Het is voor mij nu zaak dat hierin ook voldoende afgestemd wordt met de gemeenschappen. Maar die sociaal-economische werkgroep is daar een garantie voor. Hij zal in principe om de zes weken samenkomen. Indien nodig kan de werkgroep beslissen om in zijn slipstream ook nog technische groepen op te richten met vertegenwoordigers van de verschillende administraties, koepelorganisaties, sociale partners en experts. De werkgroep zal een dezer dagen van start gaan. Ik ben alvast benieuwd naar de verdere evolutie.

En slotte wil ik meegeven dat de IMCC dit jaar vier maal samenkomt. Er komen dus nog een voorjaarsvergadering en twee vergaderingen in het najaar. Een aantal dossiers die ik verder wens te bespreken worden op een van de volgende IMC-vergaderingen geagendeerd, bijvoorbeeld het dossier van de Culturele Hoofdstad.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, dank u voor het uitgebreide antwoord. Wat het onderwerp corona betreft, denk ik dat het goed is dat de drie gemeenschappen onder elkaar en samen met de GEMS, de virologen en de mensen uit het veld overleggen over de exitstrategie en de protocollen. Zo kunnen ze vanuit de drie gemeenschappen met een gedragen voorstel naar het Overlegcomité gaan. Ik begrijp dat dit op 26 februari op de agenda staat. De exitstrategie betekent uiteraard niet dat 's anderendaags de hele sector open kan. Maar ze biedt wel perspectief en een duidelijk plan van aanpak. We blijven uiteraard afhankelijk van het aantal besmettingen en het verdere verloop van de vaccinatiestrategie.

Wat betreft het dossier van de fiscale attesten, stel ik opnieuw vast dat het goed is dat de Franse en de Duitstalige Gemeenschap zich daarbij aansluiten. Die brief vertrekt eerstdaags. Ik ga ervan uit dat het overleg met minister Van Peteghem vlot verloopt. De ideale oplossing is inderdaad dat de erkenningscriteria, zoals we ze hier kennen, ook gelden om die fiscale attesten te kunnen aanvragen.

Ook met betrekking tot de ratificatieverdragen voor de film zetten we stappen vooruit. De Faroconventie is aangekaart. Wat dienaangaande verder is afgesproken, zal wellicht in volgende vergaderingen verder aan bod komen. En wat de

Culturele Hoofdstad betreft: het was een suggestie van collega D'Hose om dat op een volgende IMCC aan bod te laten komen en die suggestie wordt onmiddellijk opgepikt. Ik begrijp dat de werkgroep sociaal-economische positie van start gaat en dat er mogelijkheden zijn om dat uit te breiden richting experts, enzovoort. Dat kan een zeer goede werkgroep zijn, die de basis daarvoor legt. Het federale niveau is daar inderdaad volop mee bezig. Het zal dus inderdaad zaak zijn om daarover goed te overleggen met de gemeenschappen. Zo kunnen we daar ook stappen vooruit zetten. Aangezien het van start gaat, laat ik hen in alle rust voortwerken en zal ik daar op tijd vragen over stellen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Mevrouw Coudyser, dank u om deze vraag te stellen, want ik vind het heel goed dat we dit punt op de agenda krijgen. Toen ik hier binnenkwam, was ik toch verrast hoeveel zaken er enerzijds Vlaams zijn geregeld, maar ook voor hoeveel kwesties wij anderzijds toch nog naar het federale niveau moeten. Dan zet ik helemaal mijn partijpet af. Voor het belang van de sector is het toch goed dat dit overleg wat structuur krijgt en gecontinueerd wordt. Ik roep daar echt toe op en ik zal er straks een heel concrete vraag over stellen. Als we dan toch iets positiefs van covid kunnen aanhouden, dan wel dat we verplicht zijn geweest om goed met elkaar te overleggen en daar standpunten in in te nemen en conclusies te trekken richting de bevolking.

Minister-president, is het niet mogelijk om ons de agenda van de IMCC, die regelmatig bijeenkomt, te bezorgen, zodat wij dat niet telkens met een vraag om uitleg moeten te weten komen? Zo kan er een mooie interactie ontstaan tussen de punten die inderdaad Vlaams geregeld zijn maar die toch uitlopers kennen in kwesties die ook op het federale niveau en in de andere gemeenschappen gelden.

Dus een zeer uitdrukkelijke en constructieve vraag. Ik dank u voor uw eerlijk antwoord daarop.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Coudyser, wat de Faroconventie betreft, konden de mensen rond de tafel niet precies zeggen wat de situatie is in hun gemeenschap. Ik heb gevraagd om die informatie te bezorgen aan het secretariaat, zodat die mee in het verslag kan worden opgenomen. Het is dus niet meegedeeld tijdens de vergadering maar we hebben gevraagd om dat aan het verslag toe te voegen. Bij mijn weten is het verslag nog niet rondgestuurd.

Mijnheer Pelckmans, er is geen enkel probleem om u de agenda van de IMCC te bezorgen. Ik heb er ook geen enkel probleem mee om dat hier te bespreken. Maar ik wil wel nog een noodzakelijk of logisch voorbehoud maken. Het is voor mij niet aangenaam met een dwingend mandaat vanuit deze commissie naar dat Overlegcomité te trekken. In dat Overlegcomité – het woord zegt het zelf – moet ik enige vrijheidsgraad hebben om een vergelijk te kunnen maken, natuurlijk binnen het kader dat wij hier samen overeenkomen. Dat is mijn enige voorbehoud, ik denk dat dat wel logisch is. Maar ik heb er geen enkel probleem mee om de agenda van de IMCC met u te delen. Ik heb daarnet in mijn eerste antwoord gezegd dat de IMCC minstens viermaal per jaar samenkomt. Wanneer een tussentijdse vergadering noodzakelijk blijkt, zal dat ook gebeuren. Geen probleem dus om die agenda te delen, met dat kleine voorbehoud om niet in een te stringent carcan terecht te komen waarbij ons standpunt te nemen of te laten is. Dat is niet opbouwend voor een overleg.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, ik dank u voor de aanvulling in verband met de Faroconventie. Wat de agenda betreft, is het voor ons interessant om te weten wat er zal worden besproken maar niet om u in een carcan te duwen. Het verslag lijkt me eigenlijk nog belangrijker, om te weten wat daar precies is besproken en wat de evolutie is van de verschillende dossiers op verschillende vlakken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de gevolgen van de regiovorming voor het beleidsdomein Cultuur – 1732 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Op 26 januari vond in de commissie Binnenlands Bestuur een gesprek plaats naar aanleiding van een vraag om uitleg van collega's over de stand van zaken van het dossier regiovorming. Minister Somers antwoordde daar op een aantal vragen. Ik lees voor uit het verslag: "Wat de adviezen van de Vlaamse sectorale beleidsdomeinen betreft, heb ik aan mijn collega-ministers in de Vlaamse Regering ook een adviesvraag over regiovorming gesteld. De regio-afbakening heeft immers ook een impact op de bestaande regionale afbakeningen, en er zijn ook Vlaamse beleidsdomeinen waar nagedacht wordt over nieuwe regionale afbakeningen. Ik heb tot nu toe van vijf ministers adviezen ontvangen." Vervolgens geeft minister Somers aan van welke ministers hij reeds een advies mocht ontvangen en van wie hij dergelijk advies nog verwacht. Van een advies over het beleidsdomein Cultuur zegt minister Somers evenwel niets.

Minister-president, hebt u net als andere ministers, van minister Somers een vraag tot het formuleren van een advies over de gevolgen van de regiovorming ontvangen? Zo ja, werd er reeds een advies geformuleerd vanuit uw beleidsdomein Cultuur? Zo niet, wat zijn daarvoor de redenen? Zo ja, wat is de inhoud van dat advies en welke bezorgdheden worden daarin meegegeven?

Kunt u een toelichting geven bij de totstandkoming van dat advies? Werden de steunpunten hierbij betrokken en werd hierover advies gevraagd aan de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC)?

Kunt u verduidelijken hoe de cultuursector betrokken zal worden bij de verdere besluitvorming en implementatie van het dossier van de regiovorming?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, af en toe valt uw geluid even weg, maar ik denk dat ik uw vragen wel begrepen heb.

Ik zal de eerste twee vragen samen beantwoorden. Ik bezorgde minister Somers een advies op 3 februari 2021. Voorafgaand had ik van mijn administratie een uitgebreide nota ontvangen, waarbij de dertien referentieregio's naast de verschillende regionale werkingen binnen de diverse cultuurdecreten werden gelegd.

U weet dat we vanuit de Vlaamse Regering naar de lokale besturen toe een voorstel hebben gedaan over de regiovorming. Dat is niet te nemen of te laten. Dat is een openingszet, waarover we dan adviezen zullen inwinnen. Hopelijk komen we dan op een bepaald moment tot een definitief resultaat, maar dit is een openings-voorstel.

Wat is dan de inhoud van het advies dat we gegeven hebben? In mijn advies gaf ik mee dat binnen het beleidsdomein Cultuur afgebakende regio's nu reeds een rol spelen in de beleidsuitvoering: intergemeentelijke samenwerkingsverbanden binnen het Bovenlokaal Cultuurdecreet van 15 juni 2018, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden binnen het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017, vormingsregio's binnen het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en UiTPAS-regio's binnen de uitvoering van de beheersovereenkomst met publiek vzw.

We stellen vast dat een overgroot deel van deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en regio's met de referentieregio's overlappen. Mogelijke problemen zullen gemakkelijk opgelost kunnen worden. Ik vestigde in mijn advies evenwel ook de aandacht op de bijzondere situatie van het intergemeentelijk samenwerkingsverband de Merode. Dat samenwerkingsverband kent sterk historische wortels en heeft een werking binnen het Bovenlokaal Cultuurdecreet en sinds kort ook binnen het Cultureelerfgoeddecreet. Dit samenwerkingsverband bevat zes gemeenten die zich situeren op de grens van de referentieregio's Kempen, Limburg en Oost-Brabant, die je niet zomaar kunt toevoegen aan een van de drie referentieregio's. Dat domein de Merode ligt juist op een 'drieprovinciënpunt'. Ik vraag minister Somers dan ook uitdrukkelijk de gevolgen voor deze culturele regio verder te onderzoeken. Ik geef in mijn advies ook uitdrukkelijk mee dat er vanuit het veld nog steeds specifieke problemen kunnen opduiken en dat het van belang zal zijn met het veld in dialoog te gaan en naar werkbare oplossingen te zoeken.

Publiek vzw en het bovenlokaal steunpunt OP/TIL hebben input aangeleverd voor de opmaak van de voorbereidende nota van de administratie. Er werd geen advies gevraagd aan de SARC. Het culturele middenveld zal bij de verdere implementatie van de regiovorming wel betrokken worden.

Minister Somers wil eind februari 2021 een voorstel van definitieve afbakening van de referentieregio's aan de Vlaamse Regering voorleggen en het vervolgtraject vaststellen. Een Vlaamse werkgroep regiovorming, met vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokken entiteiten, zal de voortgang van het project regiovorming opvolgen. Pas na de definitieve afbakening van de referentieregio's zal de impact helemaal duidelijk worden. Mijn administratie zal op dat moment bekijken of de regelgeving moet worden aangepast en welke andere stappen er eventueel moeten worden genomen. Dit impliceert vanzelfsprekend dat relevante actoren uit het middenveld zullen worden betrokken, maar u begrijpt dat de besluitvorming voorafgaat aan de concrete uitwerking van het implementatietraject. Als je dat vandaag beslist, is dat een project waar men ook naartoe moet groeien. Je kunt niet van vandaag op morgen beslissen dat iedereen zich daar moet aan aanpassen. De insteek is om de bestaande verrommeling met de tijd wat tegen te gaan. Het zal een geleidelijk proces zijn en we kunnen daarbij niet over één nacht ijs gaan, wat mij betreft.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel, minister-president, dat was een heel duidelijk antwoord op de vraag die ik heb gesteld. Ik ben ook tevreden met het advies dat u hebt doorgegeven. Dat lijkt me een heel correct, onderbouwd advies. Het is ook heel positief dat u erop hebt aangedrongen om de effecten van de regiovorming nog eens heel goed te bekijken voor de verschillende bestaande bovenlokale samenwerkingsverbanden. Het is een diverse sector. U wijst terecht op de problematiek rond de Merode. Ook vanuit ons provinciaal overleg, waar ik deel van uitmaak, is dat al ter sprake gekomen. Ik ben blij dat u dat hier ook aanhaalt.

Het is natuurlijk een heel delicaat evenwicht om die bestaande werkingen, die van onderuit gegroeid zijn op basis van inhoudelijke samenhang, nu te wijzigen door een bestuurlijke operatie van regiovorming. Het is heel goed dat u voor zo een

uitgebreid project een advies hebt geformuleerd en dat u daar het veld zelf bij betreft. Ik kijk uit naar het vervolg.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Eerst en vooral ben ik een beetje kritisch, los van Cultuur. De nota van minister Somers heeft toch ook voor wat onrust gezorgd. Het finaliseren van de regio's was niet voor elk gemeentebestuur even duidelijk. Dat wil ik nog even aanstippen.

Ik ben ook blij met het antwoord van minister-president Jambon. Inderdaad, zoals collega Van de Wauwer aanhaalt, zijn de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden eerst rond de cultuurcentra ontstaan. Ik heb die in mijn eigen regio mee opgericht. Daarna hebben we de erfgoedcel toegevoegd, naast andere elementen zoals de bibliotheekwerking. Ze zijn van onderuit gegroeid. Dat is enorm belangrijk. Het moet van onderuit groeien. Het zijn gemeenten die elkaar vinden, die waarschijnlijk sociologisch, historisch en cultureel met elkaar verbonden zijn. Daar moeten we echt naartoe werken. Ik ben blij dat dat goede werk zeker en vast bewaard wordt. We moeten dat blijven ondersteunen, want het moet groeien van onderuit. Dat wil ik wel even zeggen.

Ik heb ook begrepen van minister-president Jambon dat het een traject is om ergens naartoe te groeien. Ik ben er zeker en vast een groot voorstander van om de verrommeling tegen te gaan en de cultuuractoren bij elkaar te brengen. Het zou zelfs fijn zijn mochten wij op termijn erin kunnen slagen om die cultuursamenwerkingsverbanden echt financieel veel meer slagkracht te kunnen geven, omdat zij de eerste zijn om te capteren wat leeft op het veld, wat de noden zijn en waar men naartoe moet werken. Ik ben alleszins blij te horen dat we het goede werk dat al bestaat, absoluut kunnen bestendigen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Het is een onderwerp dat mij geweldig interesseert, want ik kom met mijn botten uit het slijk van die sectoren. Ik moet blijven herhalen dat de wijze waarop die provincies hun materie is afgenomen, echt geen goed voorbeeld was. Ik heb heel concreet bij de provincie Antwerpen ervaren hoeveel middelen zij over hadden voor die sector. Ik blijf bij hoog en bij laag beweren – met alle respect voor het kabinet-Gatz, dat dat met veel kunde en voorzichtigheid heeft aangepakt – dat er heel veel middelen en kennis zijn verloren gegaan door die operatie. Als we ooit op lange termijn naar een nieuwe indeling moeten gaan, moet dat veel professioneler. Dat is tegelijkertijd ook het standpunt van Groen. Wij zijn eigenlijk wel voor die regiovorming, maar dan heel grondig. Dat wil ook zeggen: een goede afstemming van de referentieregio op een hele reeks bestaande regio-indelingen, waar we de autonomie en de van onderuit gegroeide perceptie zeker moeten in meenemen. Maar we moeten tegelijkertijd ook genoeg slagkracht hebben. Als zo een regio dan van de grond kan komen, moet ze middelen krijgen. Daar deel ik de opmerking van collega Meremans. Met andere woorden: wij zijn voor, maar echt op lange termijn en mits een zeer grote bewaking van een aantal grenzen en van het afstemmen van de bestaande en/of fungerende regio's.

Ik heb daaromtrent een vraag. Het is een onmiskenbare evolutie, misschien niet de eerste drie of vier jaar, het zal een tijd duren, zoals de minister-president zelf aangeeft. In hoeverre gaan we – dan gaat het over herijking van decreten – in onze nieuwe decreten of de evaluatie van decreten hier al een stuk rekening mee houden?

Ik denk bijvoorbeeld aan het decreet betreffende het bovenlokale cultuurbeleid. Ter zake is er toch nog heel wat evaluatie mogelijk, en bijsturing. Ik denk echter ook aan het Erfgoeddecreet en zelfs aan het decreet inzake de socioculturele

volwassenenwerking, waar die vorming inderdaad in zit. In hoeverre kan of zal er al proactief met die evolutie rekening worden gehouden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat alleen die vraag van de heer Pelckmans nog openstond. Regiovorming is ook een van de elementen van het regeerakkoord. Als we decreten tegen het licht gaan houden en wijzigen, moeten we daar dus ook rekening mee houden. De kwestie is: waar staan we al met die regiovorming op het moment dat het decreet de revue passeert? Het is wat mij betreft echter duidelijk dat dat mee een element is dat op tafel ligt. Misschien hoeft men nog niet helemaal te weten hoe die regio eruit zal zien om dat element wel al mee te pakken in de decreten. Dus, ja, dat is zeker de bedoeling.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, dank u wel. Ik had geen bijkomende vraag gesteld. Het is belangrijk dat er ook een draagvlak is voor zo'n regiovorming, en een draagvlak krijg je natuurlijk ook door betrokkenheid van alle verschillende actoren, alle verschillende domeinen. Het is bij zo'n operatie heel belangrijk dat er veel overleg en inspraak gebeurt, en ook dat er respect wordt getoond voor jarenlange samenwerkingsverbanden, die ook altijd hun nut hebben bewezen, die hebben bewezen goed te werken. Dat merk ik heel sterk in uw antwoord hier, dus daar ben ik heel tevreden mee. Dit gaat natuurlijk niet alleen maar over een bestuurlijke samenwerking. Dit zal ook een onmiddellijk effect hebben op ons verenigingsleven. Dit is dus een heel belangrijke oefening, maar ik heb alle vertrouwen in de aanpak die u hanteert.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het leenrecht bij amateurkunstenorganisaties – 1758 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister-president, deze leentjebuurvraag gaat over het volgende. Als een vereniging uit de amateurkunstensector, bijvoorbeeld een theatergroep, een orkest of een koor, haar optreden voorbereidt, doet ze vaak een beroep op bibliotheken van een amateurkunstenorganisatie waarbij ze is aangesloten. Die organisaties hebben vaak een gecentraliseerde bibliotheek, waar verenigingen werken, documenten, informatie kunnen consulteren. Op die manier kan de vereniging een keuze maken omtrent welke werken ze zal aankopen voor haar volgende optreden, of kan ze daar informatie bij opzoeken.

Het is een systeem dat een enorme hulp is voor onze amateurverenigingen. Alleen is daar natuurlijk wel een kostprijs aan verbonden voor die organisaties. Het ontlenen van dergelijke werken heeft een kostenplaatje, en die kosten kunnen ook wel oplopen. Die kosten zorgen ervoor dat eigenlijk niet elke amateurkunstenorganisatie in staat is om dit op een goede manier en in volle capaciteit aan te bieden. Als we er even de wet op naslaan die deze vergoeding regelt, de wet op het auteursrecht, kunnen we vaststellen dat daar eigenlijk al een lijst van uitzonderingen in is opgenomen. Dat is artikel 23 van de Auteurswet van 1994. Dat is evenwel, jammer genoeg, federale materie. Zo geldt deze vergoeding niet voor ontleningen in functie van onderwijs of voor wetenschappelijke instellingen.

Daarvoor is dat dus wel geregeld. De amateurkunstensector is jammer genoeg niet in deze lijst opgenomen, waardoor zij dit dus eigenlijk zelf moeten financieren.

Minister-president, ik heb daarom de volgende vragen aan u. Op welke wijze verloopt het overleg met de federale overheid nu over dossiers zoals auteurs- en leenrecht? Er is de vraag van deze amateurkunstenorganisaties om een uitzondering op het leenrecht te krijgen, maar dat sleept toch al een tijdje aan. Welke initiatieven zult u nemen om daar een oplossing voor te bieden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Meremans, op welke wijze het overleg met het federale niveau verloopt: ik heb daarstraks al even een tip van de sluier opgelicht. Binnen de schoot van de FOD Economie is er de Raad voor de Intellectuele Eigendom, waarin verschillende sectorvertegenwoordigers, academici, experts en ook vertegenwoordigers van de verschillende gemeenschappen zetelen. Dit wordt opgevolgd door mijn administratie. De raad is een adviesorgaan die de bevoegde federale minister hierin adviseert.

Daarnaast heb ik de mogelijkheid om punctuele zaken te agenderen binnen de Interministeriële Conferentie voor Cultuur (IMCC). Op de voorbije Interministeriële Conferentie heb ik dan ook het initiatief genomen om de problematiek rond amateurkunstenorganisaties en het leenrecht aan te kaarten en heb ik hiervoor een brief gericht tot minister Dermagne. De Franse Gemeenschap ging bekijken of de vraag ook bij haar sector speelt. Er werd afgesproken dat we dit dossier op de volgende IMCC verder inhoudelijk zullen bespreken.

Wat initiatieven betreft om naar een oplossing te zoeken, is het inderdaad zo dat de kwestie van het leenrecht binnen de amateurkunsten gedurende de voorbije jaren al verschillende malen naar boven gekomen is, zonder dat er een duurzame oplossing uit de bus is gekomen. Sommige organisaties hebben een overeenkomst met een beheersvennootschap, andere organisaties bouwen hun bibliotheekwerking niet verder uit wegens de complexe wetgeving en onduidelijkheid over de geldende regels. Ik wil erop wijzen dat het over meer gaat dan het betalen van de leenvergoeding alleen: auteursrecht is een complexe materie.

Ik heb daarom samen met mijn administratie het initiatief genomen om hierover met de sector in gesprek te gaan. Intussen vonden er al verschillende informatievergaderingen plaats om tot een duurzame oplossing te komen en duidelijkheid te scheppen voor de organisaties omtrent de wetgeving rond auteurs- en leenrecht. Dit traject is nog niet afgerond, ik blijf investeren in deze open dialoog met de betrokken organisatie. Tevens heb ik aan de bevoegde minister van het federale niveau, minister Dermagne, gevraagd om een oplossing uit te werken. Ik ben nog in afwachting van zijn antwoord, maar ik hoop ook dat hij ervan overtuigd is dat we tot een duurzame oplossing zullen moeten komen, die de amateurkunstenorganisaties in staat stellen om een degelijke bibliotheekwerking uit te bouwen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord. Het is ook de taak als parlamentslid om af en toe wat zaken op te vragen en een beetje op te jagen. Dit is echt wel belangrijk en ik apprecieer ook de inspanningen die u levert. We weten allemaal dat die amateurkunstenorganisaties ook kloppen gekregen hebben door de coronacrisis. Ze hebben sowieso minder inkomsten, ze hebben niet kunnen optreden. Met andere woorden: het wordt dus nog acuter. We gaan die amateurkunstenorganisaties allemaal nodig hebben, niet alleen omdat zo veel Vlamingen deel uitmaken van zo'n organisatie, maar zeker en vast ook omdat zij zorgen voor verenigingsleven en voor samenhang. Amateurkunsten zijn toch een sterk onderdeel van onze Vlaamse cultuur. Ik hoop echt dat we tot een oplossing kunnen

komen. Ik roep de collega's die ook connecties hebben in het federale parlement via hun partijen, op dat we daar allemaal samen blijven op aandringen, dat we toch kunnen komen tot een duurzame oplossing, zodanig dat de amateurkunsten-sector ten volle kan bloeien. Dat zou toch heel fijn zijn in het post-coronatijdperk. En ik zou graag zelf ooit nog eens in een mannenkoor zingen, dus dat zou dan ook wel meegenomen zijn, als ik ooit eens de tijd zou hebben.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik heb op 20 februari 2020 een vraag gesteld over het leenrecht. Het ging dan vooral over bibliotheken en de boeken en de e-boeken. Herinner u een zeer lange technische vraag. In de bijvraag heb ik toen gezegd: wilt u ook mee nadenken over een oplossing voor de documentatiecentra van de amateurkunsten? Ik ben nu zeer tevreden, maar toen hebt u gezegd: 'Moet ik dat bekijken voor de amateurkunsten? Dat is iets federaals. Ik zie niet goed in hoe wij dat moeten compenseren vanuit Vlaanderen, dan kun je veel dergelijke dingen doen. Ik wil het wel eens bekijken.' Dat was heel positief. Het gaat ook niet over grote bedragen. U vreesde voor een hoop parallelle administratie als we zoiets doen. U was sceptisch, dat stond er letterlijk.

Ik heb dan nog gezegd: 'Ja maar ja, voor bibliotheken doen we dat ook.' De compensatie vanuit Vlaanderen gebeurt daar ook. Ik ben blij dat het nu wordt opgepikt en dat u inderdaad eerst eens kijkt samen met de andere gemeenschappen of er op federaal niveau iets kan gebeuren. Los daarvan, kunt u altijd – net zoals voor de bibliotheken – die kleine inspanning misschien toch overwegen. Ik ben eigenlijk met mijn opvolgingsvraag zo goed als klaar. Na een jaar bekijk ik welke vragen ik nog eens moet opvolgen, maar nu was de heer Meremans me voor.

Voor de CD&V-fractie is dit ook een klein maar belangrijk punt. Elke euro die moet worden betaald, is voor de amateurkunsten een euro te veel. Om te kunnen werken, hebben ze vaak teksten nodig, anders komt er niet veel toneel van.

Ik heb niet echt een vraag. Ik wou gewoon zeggen dat we helemaal mee zijn in het verhaal. Hopelijk komt er een oplossing uit de bus.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er zijn geen bijkomende vragen gesteld. Ik heb hier niets aan toe te voegen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het gaat mij niet over wie, wat, wanneer. Dat is minder essentieel voor mij. Het is wel belangrijk dat we er allemaal samen aan werken. Dat is voor mij de essentie. Ik weet dat de minister-president bezig is met het Amateurkunstendecreet, dat wordt gewijzigd. Ik hoop dat we ook federaal tot een doorbraak komen. Als we dat allemaal samen doen, kan het niet anders dan dat we een oplossing vinden. Alleszins bedankt voor de steun, collega's.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de bestuurscode Cultuur en het opnieuw samenstellen van verschillende raden van bestuur – 1759 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Vorige week lazen we in La Libre Belgique en De Standaard: 'Om de nieuwe zoektocht naar een directeur voor BOZAR transparant te laten verlopen, komt er een nieuwe raad van bestuur.'

Dat is misschien niet zo bijzonder, maar het volgende was dat wel. Minister Wilmès deed begin februari in het Staatsblad een oproep voor kandidaat-bestuurders voor de raden van de drie federale culturele instellingen: BOZAR, de Muntshouwborg en het Nationaal Orkest. Om de politieke inmenging te verkleinen, breekt ze met de traditie dat politieke partijen kandidaten voordragen. Ze maakt daarvoor gebruik van een passage uit het Cultuurpact. Het woord is gevallen: Cultuurpact.

U weet allemaal dat het Cultuurpact er is gekomen zodat de raden van bestuur een weerspiegeling zouden zijn van de ideologische en politieke wereld, om de evenwichten te bewaren. Het Cultuurpact staat via artikel 9C toe dat men externe kandidaten die over de nodige culturele en bestuurlijke expertise beschikken, kan aanduiden. Dat is ook nu de bedoeling van minister Wilmès, die expliciet stelde: "Zo zetten we de deuren open voor de academische wereld en het maatschappelijk middenveld."

In antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt onder andere dat in de periode januari 2021 tot en met december 2024 er in Vlaanderen minstens 23 raden van bestuur moeten worden hersamengesteld. Het betreft hier organisaties waar Vlaanderen rechtstreeks of onrechtstreeks nauw bij betrokken is, hetzij financieel en/of inhoudelijk of vice versa. Zij hebben in dezen uiteraard een grote autonomie – op voorwaarde van toepassing van het Cultuurpact – maar aan de andere kant is enige uniformiteit inzake goed bestuur wel aangewezen.

Zo lanceerde op 26 juni 2020 het Fonds voor Cultuurmanagement in partnerschap met Cultuurloket en deBuren een nieuwe Bestuurscode Cultuur. Jammer dat corona toen heerste, anders hadden we daar fysiek bij aanwezig kunnen zijn. We hebben dan wel geleerd dat u dat heel fel steunt. Tijdens de lancering verduidelijkte u de timing en de uitrol van de nieuwe code goed bestuur. U verduidelijkte op welke sectoren de code in eerste instantie van toepassing zal zijn, namelijk cultureel erfgoed en de kunsten. U benadrukte de voorbeeldfunctie van structureel gesubsidieerde organisaties voor de rest van de sector.

Ik heb enkele vragen over goed bestuur. Daar zijn we, denk ik, allemaal heel erg voor.

Minister-president, u onderschreef inderdaad de resultaten en aandachtspunten van deze bestuurscode, maar hoe gaat u dat heel concreet toepassen bij de operationele uitrol van de 23 aangekondigde bestuurswissels?

Zullen de principes van de nieuwe bestuurscode ook effectief decretaal verankerd worden? Zo ja, hoe ziet u dan de verhouding tussen enerzijds voldoende autonomie voor de organisaties en anderzijds uw verantwoordelijkheid over een performante bestuurscultuur?

Kan het voorbeeld dat minister Wilmès federaal toepaste u inspireren? Is dat voor Vlaanderen een te onderzoeken piste? Waarom wel of waarom niet?

Mijn laatste vraag is een soort van appreciatievraag. U zou het ook als een strikvraag kunnen zien, maar dat zullen we zo meteen zien. De hersamenstelling van de beheerraden op Vlaams niveau is nu heel erg versnipperd, gespreid over vier jaar. Is het niet wenselijk wat meer eenvormigheid in te brengen in de timing? Er zou bijvoorbeeld een expliciete koppeling kunnen zijn tussen de periodiciteit van de opmaak en de operationalisering van de beleidsplanning. Dat is een spreidstand tussen enerzijds autonomie en anderzijds toch wat generieke aandacht en een kleine periode voor die aanduiding. Ik ben zeer benieuwd op welk been van die spreidstand u gaat staan.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Pelckmans, een spreidstand, daar kan ik me nog in vinden. Een 'grand écart', dat zal zeker niet meer lukken. Niet dat het mij al ooit gelukt is.

U vraagt hoe we de operationele uitrol zullen doen. Principe 6 van de bestuurscode bepaalt dat het bestuur evenwichtig wordt samengesteld op een wijze die deskundigheid en diversiteit waarborgt en een betrokkenheid bij de organisatie veronderstelt.

De toelichting bij de code verduidelijkt dat voor culturele instellingen, infrastructuur en diensten die opgericht werden door de overheid of onder een overheidsinstantie ressorteren, welbepaalde richtlijnen gelden inzake de samenstelling van de beheers- of bestuursorganen conform het Cultuurpact of het Gemeentedecreet. De manier waarop de overheid omgaat met deze politiek samengestelde besturen zou steeds in conformiteit moeten gebeuren met deze code, en eens benoemd moeten de bestuurders 'zonder last of ruggenspraak' kunnen optreden.

De Cultuurpactwet en het Cultuurpactdecreet voorzien in drie mogelijke vormen van vertegenwoordiging: formule 9, a), de evenredige vertegenwoordiging van de politieke strekkingen die bestaan in de betrokken overheid of overheden; formule 9, b), de vereniging van afgevaardigden van de betrokken overheid of overheden met de vertegenwoordigers van de gebruikers en van de strekkingen; formule 9, c), de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers, al dan niet voorzien van een rechtstatuut, waaraan de betrokken overheid het beheer opdraagt.

Elke formule maakt een evenwichtige samenstelling van het bestuur mogelijk die deskundigheid en diversiteit veronderstelt.

Bij de aanduiding of de voordracht van bestuurders in culturele organisaties door de Vlaamse overheid zal ik de deskundigheid en diversiteit van de gekozen kandidaten vooropstellen.

In het Kunstendecreet van 13 december 2013, het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017 en het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn de naleving van de principes van goed bestuur reeds decretaal verankerd.

Ook in het voorontwerp van nieuw kunstendecreet, zoals principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 december 2020, is bepaald dat de ontvanger van een werkingssubsidie de principes van goed bestuur naleeft en dat de Vlaamse Regering de principes van goed bestuur nader bepaalt. Dit wordt in de komende maanden verder uitgewerkt. Daarbij zal een gezonde verhouding tussen autonomie en een performante bestuurscultuur het uitgangspunt zijn.

Dan, het inspirerende voorbeeld van mevrouw Wilmès. Voor de culturele organisaties waarin de Vlaamse overheid participeert, worden de verschillende in artikel 9 van de cultuurpactwetgeving voorziene formules gehanteerd. Soms is de gekozen formule in overleg met de andere partners binnen de organisatie decretaal of statutair bepaald. Een aanpassing van de gekozen formule is niet vanzelfsprekend, aangezien dit in overleg dient te gebeuren met de andere partners binnen de organisatie.

Niet alleen in formule 9, c) kunnen experts worden benoemd. Ook in de beide andere formules, a) en b), is dat het geval.

Ik wil opmerken dat aan de bezorgdheid ook reeds deels wordt tegemoetgekomen door de verplichting opgenomen in artikel III.40 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, dat minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijke bestuurder is. Deze onafhankelijk bestuurders worden benoemd na een open oproep tot kandidaatstelling. Het betreft een overheidsbrede verplichting voor organisaties waarin de Vlaamse overheid op substantiële wijze participeert en waaraan ook veel culturele organisaties zijn onderworpen.

Ik kom tot de vraag over de hersamenstelling over een tijdspanne van vier jaar en de koppeling met de periodiciteit. Een aanpassing van de datum van hersamenstelling is niet altijd evident, aangezien dit in overleg dient te gebeuren met de andere partners binnen de organisatie. Het belang van de organisatie staat daarbij voorop. De expliciete koppeling van de opmaak en de operationalisering van de beleidsplannen zal volgens mij heel moeilijk worden.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Uiteraard was ik ervan op de hoogte dat er al een decretaale verankering was. We juichen de intentie toe om die principes beter uit te schrijven en daar wat performanter in te zijn, zodat het in de beoordeling wat objectiever kan worden gemeten. We kijken natuurlijk uit naar die principes en hopen die ook hier te kunnen bekijken, met u, over de uitrol. U loopt over van de goede intenties dienaangaande. Dat hoort u mij zeker niet ontkennen.

Dan kom ik tot de praktijk. Er is iets dat ik wat jammer vind – en dan druk ik mij voorzichtig uit. Zoals u weet, zijn we begonnen aan de hersamenstelling van die 23 raden van besturen. Zo kregen wij, Groen, en ik neem aan ook de collega's, begin februari een brief van uw kabinet, waarin stond dat wij tegen 25 januari een voordracht moesten bezorgen voor de besturen van onder andere AB, Mu.ZEE, het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) enzovoort. Goed, ik neem aan dat dit even is fout gelopen. Maar het is wel bijzonder jammer. Want als je die degelijkheid van de besturen wilt operationaliseren, zouden dit soort formules, dit soort werkwijze, toch echt niet meer mogen.

Goed, dit gezegd zijnde, is er een vraag die daaruit volgt. We weten dat er nog heel wat moet worden hersamengesteld. Die schema's zijn gekend. Hoe zult u als minister die timing dan toch wat beter bewaken en ingrijpen om tijdiger te zijn en meer ruimte te voorzien voor hen die kandidaten voordragen, die echt goede en heel degelijke mensen willen zoeken en vinden, zodat onze culturele instellingen ook gedegen worden bestuurd? Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Collega, ik dank u voor uw interessante vraag. Als ik het mij goed herinner, is er nog een voorstel van decreet hangende van de collega's van het Vlaams Belang, dat ook gaat over de samenstelling van de raden van

bestuur en de impact van de cultuurwetgeving enzovoort. Er is daarover heel recent een advies van de Raad van State binnengekomen en er moet er nog eentje van de strategische adviesraad (SAR) komen. Het lijkt mij heel interessant om dat allemaal samen te brengen en daar dan nog eens een grondigere discussie over te houden. Maar dit even terzijde, ik heb op dit ogenblik geen vragen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Ik dank collega Pelckmans voor de heel interessante vraag. Ik denk dat die kwestie van cultural governance belangrijk is; hoe brengen we dat in de praktijk vanuit de politiek? We moeten ons daar grondig over buigen. De voorstellen die zijn ingediend kunnen een aanleiding vormen voor een grondigere reflectie daaromtrent.

Minister-president, u wijst op het belang van het Cultuurpact, en dat is volledig terecht. Het Cultuurpact is een belangrijk instrument om te garanderen dat te allen tijde, in welke constellatie we ons ook bevinden, alle gezindheden aan bod kunnen komen. Er is dat initiatief van de Universiteit Antwerpen, naar die tweede code van cultural governance. Ik heb die voorstelling toen online gevolgd, al was ik er graag fysiek bij geweest. Die tweede versie is een goede aanzet. Ik heb zelf ook meegewerkt aan die eerste versie in 2012. Maar dat kan een belangrijke hefboom zijn om echt komaf te maken met de pure politieke aanduiding van de raden van bestuur. We moeten in de bestuursorganen van al onze instellingen, niet alleen de culturele, echt streven naar een goede mix aan competenties, met diverse achtergronden. We moeten mikken op een diverse samenstelling maar vooral ook een diversiteit aan competenties. Niet iedereen moet culturele kennis hebben, we hebben bijvoorbeeld ook zakelijke profielen nodig.

Er was de oproep van minister Wilmès voor de samenstelling van de federale culturele instellingen Bozar, De Munt en het Nationaal Orkest (Belgian National Orchestra). Dat is nu gebeurd is met een open call, en ik werd er wel enthousiast van om dat op die manier te doen. Al denk ik ook dat het nog beter kan. Zo had men slechts veertien dagen de tijd om te reageren, en werd het alleen in het Staatsblad gepubliceerd. Dat kan allemaal nog veel beter.

Minister-president, hoe kijkt u naar de manier waarop het federale niveau dat aanpakt? Op welke manier acht u het heel concreet mogelijk om dit te vertalen in onze regelgeving en procedures?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Het is inderdaad belangrijk dat we die cultural governance in de praktijk toepassen. Ik denk dat de twee leidraden, en zeker de geactualiseerde leidraad, ons echt wel verder kunnen helpen. In dat kader heb ik die leidraad nog eens bovengehaald. In de inleiding heeft het Fonds voor Cultuurmanagement van de Universiteit Antwerpen nog een aantal bedenkingen gemaakt. Ik wil er daarvan nog een paar onder de aandacht brengen. Ze gaven bijvoorbeeld aan dat het voor de kunstensector uiteraard aan te bevelen is om de code ingang te laten vinden vanaf de volgende subsidieronde, zodat de organisaties die momenteel nog aan de slag zijn met de leidraad van 2012, of daar zelfs nog niet mee aan de slag zijn, de tijd hebben om die nieuwe code te implementeren.

Er wordt ook vastgesteld dat er inderdaad twee snelheden zijn. Sommige organisaties staan ver, andere moeten nog bijna starten. Richting 2022, volgend jaar, lijkt het mij belangrijk om het departement of een steunpunt daar nog bijkomende communicatie of duiding bij te laten geven. Het is natuurlijk in de mindset van de huidige raad van bestuur dat ze stilaan die overgang moeten voorbereiden. Ze moeten in hun raad van bestuur spreken over welke stappen zij in hun organisatie moeten zetten.

Een andere opmerking of aanbeveling in die inleiding is dat die nieuwe code niet a priori geldt als een subsidievoorwaarde, maar dat er wel a posteriori moet worden gekeken of die toepassing van de principes toch gevolgd wordt. Die aanbeveling is waardevol. Nemen we dat mee in de oefening die we ook maken in het kader van het Kunstendecreet rond de aandachtspunten voor de beoordelaars? Hoe zetten we dat verder om?

Ze vragen ook een interactief bestuurdersloket, waar men dan terecht kan met vragen, het delen van goede praktijken, hulp, advies bij eventuele klachten, het werven van bestuurders. Hoe staat u daartegenover en ziet u daar mogelijkheden om ergens een klankbord te hebben voor het delen van de praktijken? Welke organisatie kan dat eventueel opnemen? En ...

De voorzitter: Kunt u afronden, mevrouw Coudyser? U bent een groot voorvechter van het reglement, dus dan moet u het ook toepassen.

Cathy Coudyser (N-VA): Ja, mijn laatste vraag is of er eventueel een speciale opleiding voor bestuurders kan worden voorzien.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Pelckmans, ik ben het met u eens dat die oproep wat laattijdig was. Ik weet niet of daar veel methodieken aan te pas komen, ik engageer me gewoon dat we dat bij volgende oproepen langer op voorhand zullen doen. Ik zal dat samen met mijn administratie opnemen, dat dit inderdaad goed op tijd gebeurt, zodanig dat het een ernstige zoektocht kan zijn.

Mevrouw Segers, u vraagt of we federaal gaan. Wees maar zeker dat wij opvolgen wat er federaal gebeurt, en niet alleen ik. Ik denk dat ongeveer heel mijn partij dat doet, nagaan wat er federaal gebeurt. Maar dat terzijde. Maar inderdaad, zoals ik eerder in mijn antwoord heb aangegeven, is er in alle raden van bestuur nu al ruimte voor onafhankelijke bestuurders. We hoeven daarvoor het federale niveau niet op te volgen. We hebben die mogelijkheden vandaag al in onze raden van bestuur, de kwestie is om dat goed toe te passen.

Mevrouw Coudyser, u hebt inderdaad een hele reeks bijkomende vragen gesteld. Ik zal het antwoord daarop formuleren en aan het commissiesecretariaat overmaken.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dank u, minister-president, dank u collega's voor de bemerkingen. De kern van dit probleem zit natuurlijk wel voor een stuk in de contouren van het Cultuurpact. Ik 'shot' bij wijze van spreken – excuseer voor het woord – een gigantische deur in om te zeggen dat het al jaren een zoektocht is hoe we dat kunnen actualiseren. Ik wil bij deze toch nog eens beklemtonen hoe belangrijk dat is. Het Cultuurpact is natuurlijk heel belangrijk om de samenstelling op basis van levensbeschouwelijke en politieke voorkeuren te behandelen. Maar ik denk dat er ondertussen nog andere prioriteiten zijn, zoals diversiteit, gender, kansarmoede, die in dat Cultuurpact ook belangrijke elementen zouden moeten vormen. Van hieruit moeten we blijven pleiten om dat voor eens en voor altijd te actualiseren. Dat is een pleidooi dat ik toch nog eens wil houden, hoe moeilijk het misschien ook is.

In afwachting daarvan behouden we, met het grootste respect voor de autonomie van de instellingen, tegelijkertijd toch ook de bezorgdheid van degelijk bestuur. Elk jaar zijn er weer ergens organisaties die op een of andere manier negatief in het nieuws komen. Dat is altijd weer lastig voor onze sector, omdat je altijd weer die subsidie moet gaan verdedigen. Het belang van goed bestuur in de lokale

instellingen, om dat soort toestanden te voorkomen, kan niet hard genoeg beklemtoond worden, niet het minst voor de inhoudelijke sturing van die instellingen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aandacht voor cultuur in het onderwijs en de samenwerking tussen beide domeinen – 1762 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Sorry dat u wéér naar mij moet luisteren, maar ik ga proberen het interessant te houden. U was gisteren en vanochtend allemaal getuige, op het radio- en televisienieuws, van een historisch moment: de goedkeuring van het decreet over de onderwijsdoelen voor de tweede en derde graad secundair onderwijs.

Het ontwerp van decreet werd voor advies voorgelegd aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State. De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), nochtans een belangrijk orgaan in deze zaak, werd niet formeel om advies gevraagd. Omdat het thema voor alle sectoren binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media relevant is, besliste de SARC dan toch op eigen initiatief een advies te geven over de eindtermen.

In het verleden heeft de SARC meermaals adviezen uitgebracht over de plaats van cultuur in de eindtermen van het reguliere onderwijs. Ik denk aan het rapport van het participatief publiek debat over de eindtermen, aan 'Van LeRensbelang', de herziening van de eindtermen in 2016 en het decreet over de einddoelen van de eerste graad secundair onderwijs in 2018. Het voorliggend advies, dat tot stand kwam na een grondige en onderbouwde bespreking in de algemene raad en de sectorraden, moeten we ter harte nemen.

De SARC benadrukte, niet voor het eerst, in zijn advies het toenemend belang van soft skills zoals creativiteit, initiatief, nieuwsgierigheid en verbeeldingscompetenties, waarvoor de culturele sector de professionele omkadering van onderwijsverstrekkers mee kan versterken. Meermaals wees de SARC in zijn adviezen op de samenwerking tussen Onderwijs en Cultuur, Jeugd, Media en Sport.

Het advies van de SARC kan moeilijk worden genegeerd. Het wijst op de acht sleutelcompetenties. De link en de synergiën tussen cultuur en onderwijs zijn in talrijke rapporten overvloedig bewezen. Ik denk aan 'Uit de schaduw' van publiek en ook aan het recente bevolkingsonderzoek met betrekking tot de amateurkunsten. Daaruit blijkt opnieuw dat wie als kind in aanraking komt met kunst en cultuur vaker op latere leeftijd zelf participeert. Voor jongeren die opgroeien in armoede – voor onze partij is dat superbelangrijk – is de aandacht voor culturele, artistieke en sportactiviteiten van nog groter belang, omdat ze daaraan nog minder kunnen deelnemen in hun vrije tijd. Daar hebben we nog een lange weg te gaan. We moeten hen helpen bij het ontdekken van hun talenten of interesses, en dat mag in geen geval worden beperkt.

Minister-president, ik wil hier niet het debat over de eindtermen voeren, maar ik vind het toch boeiend om van u als minister van Cultuur en tegelijk minister-president te horen hoe u met de kritische noten van de creatieve leerkrachtensector omgaat.

Minister-president, waarom is de SARC in deze materie niet om formeel advies gevraagd? Het thema is immers zeer relevant voor alle sectoren waar ze actief zijn. Hebt u als minister van Cultuur hierop aangedrongen? Zo ja, waarom is men daar dan niet op ingegaan? Zo nee, waarom niet?

De vastlegging van de eindtermen rond de sleutelcompetenties cultureel bewustzijn en culturele expressie blijft tot vandaag voor beroering zorgen. Dat kunt u vandaag lezen in de opiniestukken van de kranten. Hoe kijkt u als minister van Cultuur aan tegen dit protest? Deelt u het advies van de adviescommissie? Waarom wel of waarom niet?

En dan een heel belangrijke vraag: welke beleidsveldoverschrijdende acties tussen Cultuur en Onderwijs lopen er op dit moment? Plant u nog nieuwe initiatieven als synergie tussen Onderwijs en Cultuur? Kunt u daar iets over zeggen, al staan ze in een heel pril stadium? Ik ben heel benieuwd naar wat u ons in het kader van deze discussie daarover al kunt vertellen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Pelckmans, het advies van de SARC is formeel niet vereist aangezien het over een materie van Onderwijs en Vorming gaat, maar ik ben verheugd dat de SARC zelf een initiatief heeft genomen. Anderzijds denk ik dat we binnen de Vlaamse Regering eens moeten bekijken of alle relevante adviezen in dergelijke materies niet beter gecoördineerd kunnen worden. Ik denk, eerlijk gezegd, dat we daar nog wat werk op de plank hebben. Vandaag gaat men uit van de vormelijkheid: welke adviezen moet ik vragen? Maar de vraag wordt zelden gesteld welke andere adviezen nog nuttig zouden kunnen zijn. We moeten eens goed kijken hoe we dat beter kunnen coördineren.

Deel ik het advies van de adviescommissie? Ik kan vele elementen uit het advies onderschrijven. Cultureel bewustzijn en culturele expressie maken inderdaad deel uit van de acht sleutelcompetenties die volgens de Europese Unie nodig zijn om te kunnen participeren aan onze snel veranderende maatschappij. Ik citeer hier nu graag letterlijk uit het advies van de SARC: "Historisch besef, cultureel kader, 'ken je canon' ... zijn daarbij cruciaal. De impact daarvan naar het hier en nu en waar we met zijn allen naar streven, krijgt slechts betekenis door het te plaatsen in een (culturele, historische, wereldwijde) ruimte en tijd."

Ik heb ook reeds herhaaldelijk aangegeven dat de samenwerking tussen het onderwijs en de cultuur-, jeugd-, sport- en mediasector geïntensifieerd moet worden met het oog op de ontwikkeling van jonge mensen tot cultureel competente burgers.

Op dit moment werken Onderwijs en Cultuur samen aan volgende beleidsveldoverschrijdende acties.

In het Leesoffensief zitten het Departement Onderwijs en Vorming en het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) samen aan het stuur. In januari werden een kerngroep en een stuurgroep vanuit beide expertises opgericht. Die zullen tegen begin mei een actie-agenda opstellen, waarmee het Leesoffensief daarna breed uitgerold kan worden.

Op 11 maart wordt de Dag van de Cultuureducatie georganiseerd rond het thema erfgoed. Hiertoe werkt het Departement CJM samen met FARO, CANON Cultuurcel (Cultuurcel van het Agentschap voor Onderwijscommunicatie) en Kunstencentrum Vooruit.

Van september tot juni vindt de vijfde editie plaats van de expertopleiding 'Cultuur in de Spiegel', een samenwerking tussen CANON Cultuurcel en het Departement CJM.

In het kader van het Strategisch Plan Geletterdheid, een transversaal plan dat wordt getrokken door Onderwijs, neemt een beleidsmedewerker cultuureducatie van het Departement CJM deel aan het ambtelijk overleg en volgt de acties op die in het plan voor CJM worden geformuleerd.

In het kader van de veldtekening cultuureducatie, die in opdracht van het Departement CJM wordt opgemaakt, nemen ook vertegenwoordigers van Onderwijs deel aan werkgroepen.

Tot slot werken beide departementen ook nauw samen in het kader van de Nederlandse Taalunie. Zowel Onderwijs als Cultuur werkt aan een stimulerend beleid rond de Nederlandse taal in binnen- en buitenland.

Over eventuele nieuwe samenwerkingsinitiatieven wordt op dit moment nog nagedacht. Concreet kan ik daar pas iets over zeggen als de gesprekken verder gevorderd zijn.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, dank u voor uw antwoord. Goed, u hebt vele intenties, maar ik ga toch nog even door op een heel concreet punt voor de toekomst en dan gaat het toch nog even over die eindtermen. Minister Weyts heeft gisteren nog eens heel duidelijk in het parlement het belang van die praktijkcommissie willen aantonen, die zogezegd zal monitoren en bijsturen. De samenstelling van die commissie is dan cruciaal. Die moet ook wat slagkracht krijgen. Dan stel ik u heel concreet de vraag hoe u als minister van Cultuur, uitdrukkelijk met dat accent, die praktijkcommissie alle kansen zult bieden en de hooggespannen verwachtingen mee helpen waarmaken. Dat wil zeggen dat er in die commissie voldoende leden vertegenwoordigd zijn die de praktijkkennis hebben van die creatieve vakken, kunstvakken en praktijkvakken in het algemeen, dat die oprechte stem daar kan worden gehoord en als daar conclusies uit komen, er ook effectief wordt bijgestuurd.

Hoe kunt u ons als minister van Cultuur, en eigenlijk ook als minister-president, garanderen dat u daar echt werk van maakt, zodat het opzet van die commissie toch een kans op slagen heeft?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega, bedankt voor de zeer interessante vraag. De eindtermen gisteren waren een historische beslissing. Het is zo dat artistieke vorming voor ons onlosmakelijk deel uitmaakt van de sleutelcompetenties, die cruciaal zijn voor weerbare jongeren en volwassenen. Vandaag behoren artistieke vakken niet tot de basisvorming van de tweede en derde graad. Veel mensen weten dat niet. Met de nieuwe eindtermen komen cultureel bewustzijn en culturele expressie voor het eerst naar voren als vast onderdeel van het curriculum, waardoor er eigenlijk een doorlopende lijn tot stand komt. We kunnen wel zeggen dat er een aantal mensen of leerkrachten zijn die artistieke vakken geven, maar dat is altijd in het complementaire gedeelte. Tot op vandaag – of eigenlijk tot gisteren – was dat niet verplicht in de tweede en derde graad.

Wat ik ook wil meegeven, is dat er geen hiërarchie bestaat tussen de eindtermen, tussen de sleutelcompetenties. Dat wordt ook vaak gevraagd.

In elk geval zijn wij er ook sterk vragende partij voor om die praktijkcommissie zo goed mogelijk te bevolken met mannen en vrouwen uit het werkveld, alsook met mensen vanuit de culturele inslag, vanuit het kunstsecundair onderwijs (kso), die hun expertise kunnen meegeven voor die artistieke vakken.

Minister, u somde allerlei initiatieven op – Leesoffensief, Dag van de Cultuur-educatie –, maar ik zal ze niet allemaal herhalen. Het is in elk geval een mooi plaatje. Ik ben zelf een groot voorstander van een samenwerking tussen Cultuur en Onderwijs. In de commissie Onderwijs van 10 december stelde ik nog een vraag over de link tussen het kunstonderwijs en amateurkunsten. Weet, collega's, dat er in 2018 voor het eerst een decreet werd goedgekeurd betreffende het deeltijds kunstonderwijs (dko), waarin een basis werd gelegd voor die nauwe samenwerking. Een van de doelstellingen van dat decreet was net om de link te gaan leggen tussen het leerplichtonderwijs en het dko. Er zijn heel veel mooie projecten: Kunstkuur, dynamoOPWEG, dynamoPROJECT. In de commissievergadering van 10 december gaf minister Weyts aan dat hij zou willen onderzoeken of het interessant is om naast het SportKompas, waarbij sportverenigingen zich gaan voorstellen in scholen, iets gelijkaardigs te gaan uitwerken voor Cultuur. Hij zou daarvoor met u rond de tafel gaan zitten, met als bedoeling de kennis van die verschillende culturele disciplines ook binnen te brengen in de scholen. Ik vroeg mij af of u daar al van gehoord had en of u bereid bent om met uw collega rond de tafel te gaan zitten. Ik heb de minister in elk geval ook een eigen ervaring doorgestuurd, want in mijn thuisstad Poperinge, waar ik schepen ben van Cultuur en van Kunst- en Onderwijs, heb ik ook het een en ander uitgewerkt: het Kunstenbad, wat eigenlijk wel heel sterk lijkt op wat minister Weyts voorstelde. Ik zou in elk geval willen vragen om het kunstonderwijs heel nauw te betrekken bij die brug tussen Cultuur en Onderwijs, omdat er daar heel veel opportuniteiten liggen.

Bedankt voor uw aandacht voor kunst, cultuur en onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Vanuit Onderwijs sluiten wij graag aan bij een vraag, zeker rond die eindtermen, die, zoals collega Vandromme zei, gisteren goedgekeurd zijn. Het advies waar u naar verwijst, collega Pelckmans, het advies van de SARC, is natuurlijk een heel algemeen advies. De SARC geeft zelf ook aan zich niet te willen uitspreken over welke einddoelen op welke manier gewijzigd zouden moeten worden en ze wijzen dan op het breed maatschappelijke belang van de sleutelcompetenties in het reguliere onderwijs, maar ook in de jeugdsector en daarbuiten.

De minister heeft het ook aangegeven: de SARC acht het van hoog belang om de samenwerking tussen onderwijs en cultuur, maar ook de jeugd-, sport- en media-sector, te intensifiëren. Dat is ook heel belangrijk. Hij verwijst daar uiteraard in zijn antwoord ook naar. Voor een deel gebeurt dit dus al.

Maar het is niet alleen dat. Als we naar het document van de eindtermen kijken en we tikken gewoon het woordje 'cultuur' in de zoekfunctie, dan vinden we alleen al op het woord 'cultuur' 234 hits. Het is dus zeker in de eindtermen aanwezig. Daarnaast zijn er nog veel woorden gelinkt met cultuur die via die zoekfunctie niet zo te vinden zijn. Er zijn zeker heel veel hits, er wordt heel veel aandacht gegeven aan dat culturele gegeven. Ik wil hier ook wel aangeven dat men zich bij het uitwerken van de eindtermen rond cultureel bewustzijn en rond culturele expressie, uiteraard gebaseerd heeft op een heel breed referentiekader. Dan worden die eindtermen geëxpliciteerd in bouwstenen.

Ik noem enkele van die bouwstenen op. Dat gaat over uitingen van kunst en cultuur kunnen waarnemen en conceptualiseren, uitingen van kunst en cultuur duiden in een relatie tot de maatschappelijke, historische en geografische context waarin ze zich manifesteren, uitingen van kunst en cultuur beleven en de waardering ervoor duiden, verbeelding gericht inzetten bij het creëren van artistiek werk en ga zo maar door. Dat wordt dan geconcretiseerd in de concrete eindtermen of in transversale eindtermen, zodat er ook relaties zijn met meerdere sleutelcompetenties

die dan gelezen en gerealiseerd kunnen worden. Dus om die waarneming van kunst en cultuur te verdiepen, om het participeren aan kunst en cultuur, het kennen van de toegangswegen ernaartoe te stimuleren, worden handvatten aangereikt via de eindtermen. Maar hoe die dan geïmplementeerd worden in de lessentabellen – en daar is heel veel discussie en bezorgdheid rond geweest – wordt natuurlijk wel bepaald door de koepel, door de onderwijsverstrekker op zich, en niet door de overheid. Ook zij hebben daar dus een heel belangrijke verantwoordelijkheid.

Ik denk dus dat we met de eindtermen die we gisteren goedgekeurd hebben, echt wel erkennen wat de SARC zegt, dat kunst en cultuur heel belangrijk zijn, zowel voor de individuele ontwikkeling als voor het collectief, dat het heel belangrijk is om uw samenleving, uw solidariteit, uw verdraagzaamheid, uw persoonlijke ontwikkeling te versterken. Ik denk dat het ook heel belangrijk is dat we via de praktijkcommissies die opgericht worden, in nauw contact met het veld zorgen dat er gezonde evenwichten zijn, niet alleen voor ons technisch en beroepsonderwijs, maar zeker ook voor ons kunstonderwijs. Daarbij wil ik ook de oproep van collega Vandromme zeker onderstrepen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dank u wel, mijnheer Pelckmans, voor de toch wel heel belangrijke vraag. De herziening van de eindtermen na bijna twintig jaar is een heel belangrijke stap die gisteren in de plenaire vergadering genomen is. Er zijn twee jaren aan voorafgegaan van heel veel concertatie in het onderwijsveld, maar de grootste kritische geluiden zijn echt wel gekomen vanuit het kunstonderwijs, en ik denk ook terecht.

De link tussen onderwijs en cultuur is echt cruciaal. Ten eerste op het vlak van kunst- en cultuurbeleving: cultuurcompetenties opbouwen. Cultuurcompetentie is gewoon een voorwaarde voor vrijheid van de mensen, omdat het een alternatieve zienswijze op het leven aan mensen toont. Maar culturele competenties zijn ook zeer ongelijk gespreid. Het is echt essentieel dat voor wie het niet van thuis meekrijgt, er het onderwijs is om kennis te laten maken met kunst en cultuur.

Ten tweede is ook op het niveau van cultuurproductie die link tussen onderwijs en cultuur zeer essentieel. Als we willen dat er een maximale artistieke talentontwikkeling gebeurt van onze jongeren, zijn dat onderwijs en de artistieke vakken daar ongelooflijk cruciaal. Daar moeten we alleen maar vaststellen dat er nu gewoon onvoldoende uren gaan in zitten. In de tweede en derde graad gaat dat over tien uren over een jaar, dat is gewoon echt te weinig. In het stimuleren van die cultuurproductie is ook de link met de kunsthogescholen natuurlijk essentieel. We willen dat onze studenten in de kunsthogescholen zich niet alleen kunnen ontwikkelen via een artistieke carrière, maar dat ze ook hun competenties voldoende kunnen inzetten in dat onderwijs. Met die reductie van het aantal uren kunstonderwijs is daar echt wel een probleem naar doorstroming. En ten derde natuurlijk ook via het dko.

Gisteren is er gezegd dat er genoeg is geluisterd naar het veld, maar er is eigenlijk enkel voor het kso architectuur en architectuur en interieur een aanpassing gekomen in de vorm van een amendement. Minister Weyts heeft gezegd dat de scholen maar zelf moeten zien hoe ze vakken als esthetica zullen inrichten. En dan is er, als een soort van troost, die praktijkcommissie gekomen, maar die commissie is er enkel voor het bso, tso en kso. Voor het aso lijkt dat niet nodig, terwijl daar volgens mij toch wel een probleem zit.

De eindtermen zijn nu goedgekeurd. Het is belangrijk dat de praktijkcommissie er komt, maar het is me niet helemaal duidelijk of er nu één praktijkcommissie komt of meerdere. Ook gisteren tijdens het debat sprak iedereen over iets anders, daar was dus verwarring over. Maar de vraag is en blijft – en we hebben het er een paar

weken geleden ook al over gehad – hoe u als minister-president maar ook als minister van Cultuur, verder concreet aan de slag gaat om die band tussen kunst, cultuur en onderwijs opnieuw structureel te verankeren.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb ook nog een kleine aanvulling, want dit is een materie die me ook heel na aan het hart ligt vanuit het beleidsdomein Onderwijs, dat ik uiteraard opvolg.

Mevrouw Krekels, het SARC-advies kan misschien inderdaad algemeen zijn, maar het is eigenlijk wel een fundamenteel en zeer goed advies, in die zin dat het nog eens benadrukt wat er zo essentieel is op het vlak van cultuureducatie. Dat zijn twee zaken die misschien evident zijn, maar toch is het goed dat ze nog eens worden herhaald.

Een daarvan is voldoende ruimte in het curriculum zelf voor de ontwikkeling van die creatieve skills en die competenties die heel uitdrukkelijk benoemd zijn in de sleutelcompetenties en die, wat mij betreft, ook wel een plaats hebben gekregen in de eindtermen. We hebben allemaal de discussie kunnen volgen en het verzet van de artistieke vakken, maar ik denk dat daar toch wel een grote verantwoordelijkheid ligt bij de koepels en de ruimte die in de leerplannen wordt gegeven om met die artistieke competenties aan de slag te gaan.

Minister-president, wat mij betreft, zou het absoluut niet slecht zijn indien u vanuit uw bevoegdheid als minister-president en als minister van Cultuur de koepels zou oproepen en aanbevelen om voldoende ruimte bij te maken voor die artistieke vorming in het curriculum. Ik denk immers dat daar echt een grote verantwoordelijkheid ligt. Ik ben een beetje verontwaardigd over de framing die er de voorbije maanden is geweest richting de eindtermen, terwijl dat toch een grote eigen verantwoordelijkheid is.

Daarnaast moet de samenwerking worden versterkt. Dat staat heel scherp voorop in het SARC-advies. Er wordt al zo lang over gepraat hoe nodig die samenwerking is tussen dko en culturele verenigingen, tussen culturele centra en het onderwijs. Onderwijs kan zo'n belangrijke motor zijn voor kinderen die anders niet in contact komen met cultuur. Dit gaat voor mij te weinig vooruit. U hebt een aantal zaken opgesomd, maar ik denk dat er echt ondersteuning nodig is en dat we de handen in elkaar moeten slaan met Onderwijs en met minister Weyts.

We hebben de voorbije jaren daar ook wel besparingen in gezien, op naam van die cultuurprojecten die u hebt opgesomd zoals de dynamoPROJECTen enzovoort, zonder dat daar alternatieven voor zijn geweest. Als u zegt dat u iets aan het uitwerken bent, dan ben ik heel benieuwd om te horen wat dat is en of daar voldoende middelen tegenover staan. Daar moet ook vanuit Onderwijs echt steun voor zijn, meer dan alleen de occasionele projectmatige ondersteuning om daar echt werk van te maken. Ik verwacht hier dus veel van, minister-president. Ik denk dat dit heel cruciaal en belangrijk is en hoop dan ook dat we daar binnenkort meer over horen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, het is natuurlijk niet de bedoeling om hier het debat over de eindtermen nog eens te voeren. Mijnheer Pelckmans, ik begrijp dat de collega's die in een spreidstand staan tussen de commissie Onderwijs en de commissie Cultuur, hun competentie ter zake hier graag ten toon komen spreiden, maar ik denk niet dat we het debat hier opnieuw moeten voeren.

Wij zijn op dit moment op het kabinet bezig aan het uittekenen van een veldtekening cultuureducatie. Die kunnen we gebruiken als leidraad bij de samenwerking. Het zal de Cel Cultuur van mijn kabinet zijn die in permanent contact zal

zijn met Onderwijs. De uitvoeringsbesluiten moeten natuurlijk nog gemaakt worden voor die commissies. Hoe die precies worden samengesteld, zal uit de uitvoeringsbesluiten wel blijken. In ieder geval zal mijn kabinet aan de hand van de leidraad dat permanent opvolgen. Ik deel de bekommernissen die hier leven. Aan de andere kant wordt er heel veel druk gezet op Onderwijs. Iedereen komt met zijn pakket van interessante zaken af. Ik vraag u opnieuw om Onderwijs niet te veel te belasten. Dat cultuureducatie in het onderwijs belangrijk is, daar vindt u mij als medestander in.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Collega's, minister-president, het feit dat er vandaag zoveel wordt gesproken over dit onderwerp, moet u toch doen beseffen dat hier nog heel veel werk is. U moet dat bewaken.

Ik snap het argument dat er veel afkomt op het onderwijs, men kan niet op alles reageren. Het is geen kwestie van geloof of prioriteiten. Ik haal een studie uit Finland aan. Daar heeft men die kaart echt getrokken. Het is duidelijk gebleken in de PISA-rapporten (Programme for International Student Assessment) dat de onderwijskwaliteit erop vooruitgaat. Daar wordt nog veel onduidelijkheid en buzz rond gecreëerd. Dat is een vaststelling. Goed, we gingen de discussie over de eindtermen niet heropenen.

Nog één belangrijk slotpunt, eigenlijk past mijn vraag binnen een hogerliggende vraag, namelijk de ontkokering van de cultuursector. Zolang ik erin werk is het altijd een sector geweest die apart stond, dat was ontspanning, dat waren De Verhulstjes om het zo te zeggen, maar de cultuursector heeft echt wel veel meer inhoud dan er soms van uitstraalt. De andere sectoren maken er veel te weinig gebruik van.

Dat geldt naast Onderwijs zeker ook voor Welzijn, zelfs voor Volksgezondheid en voor kansarmoede. Op dat vlak heeft Cultuur zoveel te bieden! De verkokering moet stoppen. Het is een hemelse taak voor u, minister-president, om de cultuursector op een andere manier te laten meetellen in de andere sectoren, om de verkokering stop te zetten en daarop in te zetten. U hebt voorbeelden gegeven uit het onderwijs en de synergieën, er kunnen er nog heel wat bijkomen. Het is een uitdaging voor deze commissie om de synergieën op het vlak van Welzijn, Volksgezondheid en kansarmoede te gaan zoeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de evaluatienota rond de visitaties in het Amateurkunstendecreet – 1775 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Naast de professionele kunsten vraag ik vandaag aandacht voor de amateurkunsten. Op het einde van 2020 presenteerde u, minister-president, ons uw nieuwe beleids- en begrotingstoelichting (BBT) – ik vind beleidsbrief een zoveel mooier woord – voor dit jaar. Tijdens de bespreking van de beleidsbrief Cultuur hebt u het volgende gezegd:

“De regelgeving over de amateurkunsten zal geactualiseerd worden. De administratie werkt momenteel aan een evaluatienota over de visitaties. Die nota zal de

aanzet geven tot verdere gesprekken met de sector over een grondige wijziging van het decreet. Het Amateurkunstendecreet is het oudste in de cultuursector en dus dringend aan modernisering toe. Het onderzoek over de amateurkunsten dat recent werd opgeleverd, zal daarvoor de basis vormen. Uiteraard zal dat gebeuren in nauw overleg met de sector.”

De wijziging van het Amateurkunstendecreet staat op de agenda. Uw administratie zou dan ook in 2021, waar we nu zijn aanbeland, het traject opstarten om deze wijziging tot stand te brengen.

Minister-president, daarom heb ik de volgende vragen aan u: is de evaluatienota waarvan sprake klaar, en hebt u die al ontvangen? Wat zijn de belangrijkste conclusies van die nota? Wat neemt u mee in het kader van de decreetwijziging die we willen doorvoeren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het syntheserapport over de visitaties van de amateurkunstenorganisaties in 2019 is opgemaakt door mijn administratie en intussen ook afgerond. Vooraleer de resultaten worden bekendgemaakt, gaan we in overleg met de sector over de resultaten van het rapport. Het rapport zal binnenkort worden gepubliceerd op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM), waar u het dan ook zult kunnen raadplegen.

U vroeg naar de belangrijkste conclusies. Ik wil hier nog niet te veel in detail gaan, omdat ik het rapport nog eerst wil bespreken met de negen amateurkunstenorganisaties, maar geef toch al enkele hoofdlijnen. Als we de vergelijking maken tussen de visitaties van 2015 en die van 2019 en ik ter zake afga op het aantal aanbevelingen, verbeter suggesties en sterktes, dan durf ik vast te stellen dat de kwaliteit van de werking van de amateurkunstenorganisaties fel is gestegen. Er werden in 2019 globaal gezien minder aanbevelingen en verbeter suggesties en meer sterktes geformuleerd door de visitatiecommissie. Een kanttekening is echter wel dat het gaat om twee verschillende visitatiecommissies, die dus niet noodzakelijk op dezelfde manier gebruikmaakten van de mogelijkheid om aanbevelingen, verbeter suggesties en sterktes te formuleren. Toch geeft deze analyse een belangrijke trend weer, en dat doet me plezier, ook gezien de resultaten van het grootschalig bevolkingsonderzoek dat recent nog werd gepubliceerd. We kunnen besluiten dat de negen amateurkunstenorganisaties zijn uitgegroeid tot sterke organisaties, met een innovatieve werking, waarin de kunstbeoefenaar centraal staat. In de brede amateurkunstensector spelen zij een belangrijke rol inzake de ondersteuning en de talentontwikkeling van amateurkunstenaars, de stimulans tot doorgroei naar het professionele veld, maar evenzeer inzake promotie van de disciplines en het in de kijker zetten van de maatschappelijke meerwaarde die kunstzinnige vrijetijdsbeoefening teweegbrengt. Elke organisatie blinkt uit op een aantal vlakken en heeft haar eigen aandachtspunten om aan te werken, die door middel van de visitatie werden onderzocht.

Wat nemen we mee in het kader van de decreetwijziging? Het rapport zal een belangrijk document zijn in de aanloop naar de actualisering van de regelgeving, samen met andere belangrijke rapporten, zoals het bevolkingsonderzoek en de richtingaanwijzers van de sector en De Federatie. Ik kan nog geen uitspraken doen over de elementen die zullen worden meegenomen. Daarvoor wacht ik graag het verdere overleg met de sector af, zoals ik eerder al heb aangegeven.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister-president, dank u wel voor uw antwoord, want dat is wel belangrijk. We zullen dat rapport dus binnenkort kunnen inkijken, zodra dat op de site van het departement verschijnt. Ik ben blij te horen dat er

inderdaad vooruitgang is, dat die amateurkunstenorganisaties eigenlijk sterker, professioneler worden. Dat is ook belangrijk voor die talentontwikkeling. Dat is toch enorm belangrijk op het terrein. Eventueel is er bij sommigen dan de door-groei naar de professionele kunsten. Ik kijk dus uit naar het verdere overleg en ook naar de verdere totstandkoming van de wijziging van het decreet. Voorzitter, ik denk ook dat deze commissie daarin een taak heeft. Ik hoop dan ook dat de nodige tijd en aandacht zal worden besteed aan die amateurkunsten.

In elk geval, het is belangrijk dat de sector ondersteund blijft, maar die moet ook voldoende vrijheid hebben om zijn ding te kunnen doen, dus niet iemand die meekijkt over de schouder. We moeten voldoende vrijheid geven aan die organisaties, maar ik ben blij dat het in de goede richting gaat, en we kijken uit naar de verdere evolutie in dit dossier om te komen tot een decreetwijziging, maar natuurlijk in nauw overleg met de sector.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, ik denk dat we de definitieve bespreking moeten houden als het rapport voorhanden is. Ik hoop dat daarmee rekening is gehouden. In de vorige legislatuur hebben we heel veel gepraat over de provinciale verantwoordelijkheid en bevoegdheid binnen de amateurkunsten. Dat is voor een groot deel overgeheveld naar het Vlaamse niveau. De negen amateurorganisaties zijn hiervoor financieel versterkt. Ik hoop dat het rapport inzicht zal geven in hoeverre die nood gelenigd is. Ik kijk ernaar uit om dat te bespreken als het rapport klaar is.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Collega's, ik weet niet wat jullie gisteravond hebben gedaan. Waarschijnlijk hebben jullie allemaal naar de documentaire BDW gekeken. Ik heb gekeken naar de fantastische film over Will Tura. Hij vertelt daarin dat hij Will Tura is geworden dankzij lessen aan de lokale muziekacademie, het deeltijd kunstonderwijs (dko). Een van de voorwaarden die daar gold, was dat hij gratis lessen kreeg, maar dan moest hij wel meespelen met de plaatselijke fanfare.

Ik wil de ontkokering bepleiten. Voor de amateursector is het heel belangrijk dat er een aansluiting wordt gevonden met het dko, dat dat een partner wordt. Die visitatiecommissies zijn van zeer groot belang geweest. Daar hebben ze zeer veel aan gehad, en dat moeten we behouden. Het nieuwe decreet moet opnieuw open genoeg zijn zodat daar andere sectoren bij kunnen worden betrokken. Dit is een uitnodiging om dat decreet zeer ter harte te nemen.

Ik wil nog een opmerking maken. Ik zou de amateurs niet graag naast de professionelen zetten. Die twee hebben veel meer met elkaar te maken dan we soms denken. Dat nieuwe decreet moeten we in die geest beschouwen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er zijn geen bijkomende vragen gesteld, en dus hoef ik hier ook niets aan toe te voegen. Ik onderschrijf het belang van de amateurkunstenorganisaties natuurlijk ten volle en ik ben blij vast te stellen dat er een kwalitatieve verbetering in zit. Dat is dus een heel goede evolutie.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Mijnheer Pelckmans, ik ben blij dat u naar Will Tura hebt gekeken. Hij heeft natuurlijk prachtige nummers gemaakt, zoals Vlaanderen mijn land of Omdat ik Vlaming ben. Hij is zo verworteld met onze Vlaamse identiteit en cultuur. Ik ben blij dat u eindelijk het licht hebt gezien. De amateurkunsten zijn

inderdaad verweven met onze identiteit en onze cultuur. Daar gaan we samen aan werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de professionele gidsen en culturele bemiddelaars voor wie een sterk statuut en kader ontbreekt – 1822 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman (Groen): De leden van de commissie Cultuur kregen een brief van een kersvers opgerichte en landelijke vzw die de verdediging van de belangen van gidsen en culturele bemiddelaars op zich wil nemen. Het betreft vzw Guides et Médiateurs Culturels de Belgique (GMCB) en Gidsen en Culturele Bemiddelaars van België (GCBB), die dus opkomt voor de professionelen die licht werpen op onze geschiedenissen, de waarde van ons patrimonium valoriseren en omgaan met een heel divers publiek.

Er was een vraag over in het Waals Parlement aan minister van Cultuur Linard. Zij heeft de bezorgdheden van de vzw erkend. Het gaat om een algemene problematiek die door de coronacrisis nog ernstiger is geworden, namelijk het statuut. Op dit moment is alles mogelijk: zelfstandige in hoofdberoep, zelfstandige in bijberoep, interim, loontrekkende, vrijwilliger.

Werkgevers zoals musea en tentoonstellingen kiezen dikwijls voor de goedkoopste vorm. Het werkaanbod is ook seizoensgebonden. Dat is relevant omdat het vaak betekent dat het inkomen niet het hele jaar door gelijkloopt. Sinds enkele jaren is er ook extra concurrentie onder de vorm van 'free tours' die geïnteresseerden rondleiden tegen een vrije bijdrage. Het ontbreekt aan een kader waarbinnen gidsen en bemiddelaars kunnen werken. Dat maakt het beroep en zij die erin werken extra kwetsbaar. Daarenboven kregen we nog de coronacrisis die vele gidsen zonder inkomen zette of dwong om voor een veel kleiner publiek te werken.

We gieten de vragen van de vzw meteen in een aantal vragen voor u, minister. Kent u de vzw en hebt u er al contact mee gehad? Is deze vzw representatief?

Hoe kijkt u aan tegen de vraag van de vzw om een stevig legaal kader te creëren voor het beroep van gids en cultureel bemiddelaar? Deelt u de mening dat dat statuut en het kader op dit moment tekortschiet, nog los van de coronacrisis?

Wilt u meewerken aan een charter voor kwaliteitsvol gidsen en voor offertes, telkens een museum of culturele instantie op een gids een beroep wil doen?

De vzw stelt vast dat er verschillende vzw's zijn die gidsen of bemiddelaars tewerkstellen tegen te lage lonen en via exclusiviteitscontracten, tegen een lage kwaliteit. Daarnaast moet de vzw ook vaststellen dat oudere vrijwillige gidsen vaak gratis of onder een bepaalde marktprijs werken en daardoor het beroep devalueren. Wat is uw visie daarop? Wat wilt u doen ten aanzien van deze problematieken? Op welke financiële of algemene ondersteuning kunnen de gidsen en bemiddelaars rekenen? Minister, wat zult u hiervoor ondernemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het ontstaan van deze nieuwe vzw was mij al ter ore gekomen. Ik begrijp dat ze zich volop aan het voorstellen zijn in de

verschillende landsdelen. Zelf heb ik nog niet de kans gehad om met hen contact te hebben, maar de vereniging is nog maar pas opgericht, en we hebben geen zicht op het ledenaantal. Momenteel kan ik dus niet inschatten in hoeverre de vereniging representatief is voor alle gidsen en culturele bemiddelaars in België. Los daarvan haalt de vereniging wel een aantal terechte bekommernissen aan. Ik ben dus steeds bereid om met hen in dialoog te gaan. Tot hiertoe is dat nog niet gebeurd.

Hoe kijk ik aan tegen de vraag naar een legaal kader? Ik denk dat dat een vraag is die in een bredere context moet worden bekeken. Het gaat immers om een zeer heterogene groep. Naast museumgidsen zijn er ook natuurgidsen, reisbegeleiders, toeristische gidsen, stadsgidsen, en ga zo maar door. Sommige werken voor een opdrachtgever en andere opereren volledig autonoom. Een legaal kader dat zich beperkt tot de cultuursector kan dit probleem dus niet oplossen.

De coronacrisis heeft verder ook duidelijk gemaakt dat er binnen en buiten de cultuursector een grote groep mensen is die werkt vanuit een precair statuut. Dat gaat over alle zogenaamde flexwerkers die werken als freelancer. Naast gidsen gaat het dan ook over kunstenaars, creatieve beroepen – zoals copywriters of tentoonstellingsbouwers – tot ook koeriers en horecapersoneel.

Binnen de Interministeriële Conferentie Cultuur is er een politiek-strategische werkgroep opgericht die het thema van de sociaal-economische positie van de kunstenaar en cultuurwerker van naderbij zal bekijken en informatie zal uitwisselen. Zoals u weet is de federale overheid nu ook erg aan de slag met de hervorming van het kunstenaarsstatuut. Het is voor mij zaak dat hierin ook voldoende afgestemd wordt met de gemeenschappen.

Los van het bredere probleem kan de cultuursector een bijdrage leveren om deze groep te ondersteunen. En de sector doet dat momenteel al. Van culturele organisaties die door Vlaanderen gesubsidieerd worden, verwachten we dat zij de principes van goed bestuur toepassen. Een onderdeel hiervan is 'fair practice' en 'fair pay': wanneer organisaties een beroep doen op freelancers moet daar een correcte verloning tegenover staan.

Bij het uitwerken van coronamaatregelen voor de culturele sector is er ook expliciet aandacht gegeven aan het ondersteunen van freelancers. Zo konden organisaties via het noodfonds subsidies ontvangen om reeds gemaakte engagementen aan freelancers na te komen – de zogenaamde derden in de waardeketen – zelfs als de voorziene activiteiten niet konden plaatsvinden. Binnen de cultuurcoronapremie hebben verschillende gidsen die aan de voorwaarden voldeden een premie ontvangen.

Wil ik meewerken aan een charter? Ik wil daar zeker een bijdrage toe leveren. Zoals aangegeven stelt het probleem zich volgens mij breder dan alleen de gidsen. In het kader van goed bestuur wordt er algemeen aandacht gevraagd voor fair practices en fair pay. We verwachten dus van culturele organisaties, wanneer zij een beroep doen op freelancers, dat zij correct verlood worden.

De vzw stelt vast dat verschillende vzw's gidsen of bemiddelaars tewerkstellen. Er is me gevraagd wat mijn visie daarop is en wat we met betrekking tot deze problematiek zullen doen. Culturele organisaties die een subsidie van de Vlaamse overheid ontvangen moeten de principes van goed bestuur toepassen. Indien ze gidsen niet correct verlonen, kunnen ze hierop worden aangesproken en eventueel worden gesanctioneerd. Wat de vrijwillige gidsen betreft, geef ik wel mee dat vrijwilligerswerk inherent deel van een culturele werking uitmaakt. Het is niet uitgesloten dat vrijwilligers bepaalde taken op zich nemen die aan de gidsenwerking zijn gerelateerd. We verwachten van een organisatie dan een duidelijk kader waaruit blijkt wanneer een beroep wordt gedaan op professionele gidsen of op

vrijwillige gidsen. Indien een organisatie puur op vrijwillige basis werkt, kunnen we, bijvoorbeeld, niet verwachten dat ze enkel met professionele gidsen werkt.

De bottomline is dat ik bereid ben met die mensen rond de tafel te zitten en na te gaan hoe we aan hun verzuchtingen tegemoet kunnen komen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, dat is in elk geval een heel positief antwoord. Ik kan die vzw meedelen dat ze met u contact kan opnemen om het gesprek te starten. Naar aanleiding van de coronacrisis is het een en ander gaande. Zo zijn een aantal problemen met het kunstenaarsstatus scherpgesteld. Het gaat om zaken die we al wisten, maar die nu heel fel naar boven zijn gekomen en die tijdens de coronacrisis zijn gekristalliseerd. Daar worden oplossingen voor gevonden en ik ben zeer blij dat u daar, samen met de federale overheid, aan meewerkt. Dit aspect moet hierin worden opgenomen en ik denk dat het goed is dat we het speciaal statuut van de gidsen nu ter sprake brengen. Er zijn gelijknissen, maar er zijn misschien ook verschillen die we al dan niet samen of apart moeten bekijken. De vereniging vestigt hier de aandacht op en u kunt dat misschien ter sprake brengen tijdens het overleg met de Federale Regering.

Ik ben blij met uw antwoord en ik dank u voor de bereidwilligheid hier verder aandacht aan te besteden. We wachten het vervolg van het overleg af.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.